

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Készíteteket nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 ft., 1/2 évre 8 ft., 1/4 évre 8 ft., 1 óra 1 ft. — Vidéken 1 évre 14 ft., 1/2 évre 7 ft., 1/4 évre 8 ft. 50 kr., 1 óra 1 ft. 30 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egy órára 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 10 kr. Nyitási sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADNYOMDA RESZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Vallásbéke.

Arad, deczember 28.

A karácsonyi ünnepekre meghozta hazánkban is a kedvező gondviselés a nemzet által oly óhajtott várt ajándékot — a vallásbékét. Előre láthatta ugyan minden ember, ki a nagy hullámokat vert egyházpolitikai törvények jelentőségét elfogulatlanul bírálta, hogy míg azok egy részt az adott viszonyok által sürgetőleg s elodázhatatlanul követeltetnek, addig másrészt semmi sincs bennök, a minnek — nem a lényege — de még csak a tendenciája is a keresztény, különösen a katolikus vallás ellen irányulna, és hogy ennél fogva a mesterségesen szított izgalom előbb-utóbb szükségképen le fog csillapodni. Ezen föltevés annál jogosultabb volt, mert a dolog természetéből kifolyó logikai törvényen alapult. Hiszen e reformok megindulásának és a korona által történt támogatásának oka és célja egyaránt ugyanazon vallásbéke végleges biztosítása volt, mely az által lett aggasztóan megzavarva, hogy a kath. papság az állam érdekkörébe tartozó olyan hivatalos funkciókat tartozott végezni, melyeket a lelkiismeret nehezült kényszer nélkül az állam törvényeinek megfelelően tovább nem teljesíthetett. Így épen a lelkiismeret és vallászabadság elve, — első sorban a katolikus vallás — követelte, hogy papjai az anyakönyveknek világi célokra való vezetésétől fölmentessék. Az egyházpolitikai reformok többi része ezen legfőbb korolláriumja, folyománya volt, megtoldva némely intézkedésekkel, melyek a jog-

egyenlőség szempontjából továbbra úgy sem voltak elodázhatók.

Bekellett a vallásbékének előbb-utóbb következnie továbbá azért is, mert a reformok ellen hangoztatott egyik legnagyobb kifogás, hogy t. i. az új rend által — mely a családi és szociális élet viszonyaiban a polgárokat a vallási intézmények és a telekezeti hovatartozandóság kényszere alól fölmenti — elidegenítettnek a hivek egyházaiktól, s majd a vallástalanság fog országsszerte lábra kapni, a gyakorlatban teljesen alaptalannak bizonyult, és eddig nem volt rá példa, hogy az újszülött a polgári anyakönyvezés után az illetékes egyházába föl ne vétetett, vagy a polgárilag egybeadott házaspár egyháza áldását mellőzte volna.

Végül pedig nyilvánvalóvá lett, hogy az új rend gyakorlati keresztülvitele sem a magyar ajku katolikus hívők között számbajöhető ellentállásra, vagy csak elégedetlenségre is okot szolgáltatott volna.

E szempontok méltatása mellett is azonban kötségtelen, hogy az óriási viszázat, mely idebent részint félreértések, elfogultságból, részint célzatos partaktikából, kívülről pedig a magyar nemzeti állam konszolidálódása ellen táplált gyűlöletből szittatott, míg sokáig izgalomban tarthatta volna közéletünket, ha egy oly tényező nem gyorsítja a béke helyreálltát, mely a reformok létrejöttét azelőtt a dolog természeténél fogva leg erősebben ellenerte, de a mely épen azért mostani viselkedésével bölcs belátásának és hazaszeretetének a legfényesebb tanujelét adta.

Ezen tényező a kath. egyház papsága, és pedig a főpapság úgy mint az alsóbb rendű klerus, melynek tagjai csekély kivétellel végképpen hátat fordítottak a néppárt címén ismeretes internacionális keresztény-szociális és végelemében mégis csak a fajgyűlöletre alapított antiszemita mozgalomnak. A főpapok, élükön az igaz keresztény szellemtől áthatott hazafias hercegprimás pásztorlevelekben szólítják föl hiveiket és a megyéjükhöz tartozó klerust, hogy a nemzet évezredes fenállásának emlékére megüendő ünnepnek a vallásos kenetet megadják.

Ugy ezen lépés, mint általában a kath. klerusnak minden irányban tanusított magatartása valóságos lidércnyomástól mentette meg közéletünket, melyet nem tudunk volna elképzelni a kath. egyház értelmiségben és hazafias erényekben oly gazdag papsága nélkül. Ők hozták meg a magyar nemzetnek ez év végére a béke valódi olajágát és ők tették szívük sugallatának követésével a nemzet igazi ünnepévé azon szent napot, melyet a templomban hiveiknek szóval hirdettek.

BELFÖLD.

A képviselőház folytatódó költségvetési vitájában közvetlenül a miniszterelnökség budget-tételeinek elintézése után, tehát a január 9-én újra megkezdődő tanácskozások legelőjén a horvát-szlavon miniszterium szükséglete kerül sorra. — Amint ellenzéki képviselői körökből hírlik, ez alkalommal ismét fel akarják melegíteni az ismeretes zágrábi eseményeket s ezzel kapcsolatosan az ugynevezett hor-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Semmi más!

Nem az a vágy, magasra szállnom. —
Sok nagyra vágyó, dőre álom,
Szétfolyt miképen látomás.
Az otthon csendes menedéke,
Szélid sugáron, enyhe béke.
Ez von csak immár, semmi más.

Itt jószág, künn alváloság.

Itt szeretet honol s valóság.

Itt gyűlölet és pusztaság:

Ott künn a sohse szűnő hajza,

A létnek undorító harcza.

Itt benn derű és semmi más!

Itt, kis családom vig körében,

Itt van vihar utáni révem.

Hol mindig nyugalom tanyás:

Asszonykarok, mék hűn ölelnek,

Két szőke-fürtű, rózsás gyermek —

Ez a boldogság, semmi más!

Radó Antal.

A számok.

Irta: Bede Lóth.

I.

Eiper tanárt eltemetvén, a kis Eiper Ferenozné maga köré gyűjtötte a gyermekeket. A legnagyobb, kit kényeztető néven már a familiáris pikniken Galambkának hívtak, nagyon kisirt szemekkel ült a földszintes uri ház ablaka mellé s egyre sóhajtott:

— Oh, papa, papa, a te lányodat hogy itt hagytad!

A többiek hárman sokkalta kisebbek voltak. Ők nem értették az egész dolgot: a beteg papa csendes elhalálását és a temetést, melyen oly bús ismeretlen nótákat énekeltek egész komoly nagy emberek, azonban egy bizonyos: az tudniillik, hogy mindannyian szép új fekete ruhákat kaptak és gyász-szalagokat, a mikkel játszani lehet.

— Olivér, ha te Olivér — kiáltotta Gyuri a szalagokat kössük egy végtébe és lovasdit fogunk játszani.

Valóban lovasdit is játszottak volna itt, a tömjén illattól még átitatott halottas szoba szomszédjában, azonban az ajtón kopogtak, idegenek jöttek, ilyenkor pedig a gyermekeknek csendben kellett lenniük. Hát félrehúzódtak az ablakhoz a síró Galambka mellé, ki felett az őszi verőfény ragyogása a gyászfátyol sötétjébe szövődve sárgás glóriát alkotott.

Az idegenek, akik bejöttek, iratokat hoztak. Ezeket letették az asztalra, míg az egyik előbbre lépett és szólott:

— Nagyságos asszonyom, bocsánatot kérek, hogy ilyen szomorú időben... a lezártól intézetnek két ezer forintos követelése... bíróságilag megítélve...

Foglalnak! kiáltott körbe az asszony.

Egészen belesápadt.

— Soha itt nem foglaltak, Istenem! Mit tudom én...

— Sajnálom, nagyságos asszonyom, borzasztó kellemetlen kötelesség, tessék elhinni. Már irni kezdték a butorokat. Most belépett Hell doktor, az elhunyt Eiper tanár asszisztense, egy magas, szőke, finom arca fiatal ember.

— Hell, édes Hell, — fordult feléje az asszony — nézze, itt foglalnak, segítsen, ne engedje.

A szőke Hell doktor a kabátja ujjával törölgette a cilinderét s zavartan dadogott:

— Bizony segíteni ezen körülményen, szerény nézetem szerint aligha volna emberi gondolkozással felfoghatóan lehető. Valamint azonban úgy gondolom, szerény nézetemmel amellet foglalom állást, hogy a megboldogult tanár ur üzleti ügyeiben a telep gondozó György János léven beavatva ő utána kellene küldeni.

Aztán félrefordult s úgy nézte a falon a

vát kérdésnek meglehetősen elcsépett témáját. Ezeknek az ügyeknek újabb bevonása a butget-vitába furcsa illusztráció lesz annak a béke-manifestumnak, melyet Apponyi Albert gróf karácsony ünnepén világgyá hocsátott.

Békülés ösztönöség nélkül

— Apponyi esikéről. —

A közvéleményt még mindig foglalkoztatja az a jesszita modorban tartott esik, melyet Apponyi Albert gróf, a néppárttal kacsérkódó nemzeti párt vezére irt meg a Nemzeti Újság karácsonyi számába. A vidéki ellenzéki lapok, legyenek azok akár függetlenségek, akár nemzeti pártiak, egyremásra oltózzák ki ezt a esikket, azon indoklással, hogy Apponyi grófból ez alkalommal nem a pártvezér, hanem a haza sorsáért, jövő boldogulásáért aggodó honfű keserve beszél, amit meg kell szivlelni mindenkinek, aki Magyarország elhaladását szívén viseli.

Hogy ez az állítás mennyiben igaz azt bőven kifejtette tegnapi vezércikkében az Aradi Közlöny. A magvas, meggyőző erővel megírt esikk után szükségtelen is volna, hogy Apponyinak ezzel a nagyképű kirohanásával újból foglalkozzunk s annak tulajdonképeni értékéről tájékoztassuk az aradi közönséget. Tegnapi ismét kaptunk erre vonatkozólag egyik vezércikkiről egy közleményt s midőn ezt leadjuk, tesszük azon okból, mivel Apponyi egynemű bombasztját s fejtetőre állított logikáját ez a esikk némileg más oldalról is igyekszik bíráltni.

A szerk.

Arad, decz. 28.

(—) Ha valakivel, akivel haragban vagyunk, komolyan és őszintén ki akarunk békülni, akkor mindenképp a haragtartás képzelt vagy valódi okára kell fátyolt vetnünk, mert ha ezt nem tesszük, akkor az továbbra is állandó okul szolgál a haragnak bármikor bekövetkező kitérésére. Ez tehát a kibékülés tartósságának garanciáit nélkülözi. Ha meg éppenséggel úgy közeledünk ellenfelünkhöz, hogy még a kibékülés előtt amugy igazában kiadjuk a mérgünket, akkor meg egyszerűen lehetetlenné válik a kibékülés.

Igy vagyunk a nemzeti párt vezérének feltűnést keltett karácsonyi esikkével. Gróf Apponyi Albert kifejezetten béke ajánla-

tot tess a parlamenti többségnek abból a eszéből, hogy a nemzet eszedéves fennállásának örömeit és ünnepeit intensívebben, egységesebben és általánosabban élvezhesse, de bekezdésül a gróf a szabadelvű pártot és kormányt mindennek elmondja, csak becsületes embereknek nem.

A esikknek tulajdó részében Apponyi nem beszél egyébről, mint a szabadelvű párt és kormány állítólagos bűneiről, amelyeknek elég válogatot listáját állította egybe. Jogtírá, önkény, visszaélés, törvénytelenég, korrupció és egyéb hasonló kifejezések azok, amelyeket a szabadelvű pártnak szemé közé vág és elkeseredéssel szól arról, hogy mindeme gyalázatoságok miatt az ország közállapota szegénytelen süllyedségben vannak. S általában olyan színekkel esetei Apponyi mai közviszonyainkat, hogy ha annak csak a fele volna igaz, akkor Sodoma és Gomorrha hozánk képest az erkölcsiégnek zenithjén állottak volna.

Es mintán ily modorban méltatta a nemzeti párt vezére a szabadelvű párt és kormány érdemeit, nagy kegyesen oda nyújtja a jobbát. Hogy ez az eljárás eszéravezető és tapintatos volna, azt kénytelenek vagyunk a leghatározottabban kétségbe vonni, s kétségkívül maga Apponyi Albert gróf sincs, mert nem is lehet ezen a nézetén. Épp azért mi kénytelenek vagyunk ennek a békeajánlatnak ösztönöségét kétségbe vonni, és pedig annál is inkább, mert a békének Apponyi föltételt is szab és pedig olyat, ami meg nem valósítható. Azt akarja a nemzeti párt vezére, hogy a budget tárgyalása után a törvényhozás a választási törvény reformjával foglalkozzék, „nem bánom a Curia bíráskodásáról szóló törvényjavaslat kapcsán.”

A kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslat köztudomás szerint csak sorját várja, hogy tárgyalásra kerüljön, ezt tehát nem volt oka Apponyinak sürgetni. A választási törvénynek reformja pedig, melyet Apponyi most követel, előkészület hiánya, az idő rövidsége és a millenáris ünnepélyek miatt bekövetkező parlamenti szünetek miatt, nem tűzhető napirendre; ezt mindenkinek be kell látnia, s ha Apponyi mégis másként eszelepszik, ez rán kadt a benyomást teszi, hogy mintán a

kuriai bíráskodásról szóló javaslat megvalósításához közeledik, Apponyi ezt ideje korán tulkizálja, hogy legyen majdan oka ezt keveselni, ami ellenzéki részről ismét heves támadásokra fog alkalomul szolgálni.

Szóval Apponyi formális békeajánlata csak arra szolgál, hogy majdan állítólagosan a szabadelvű pártot tehesse felelőssé az ingerült és szenvedélyes vitákért, amelyeket az ellenzéki pártok ezután is okozni fognak.

KÜLFÖLD.

Harcok és válságok.

— Külpolitikai szemle. —

A karácsonyi ünnepek alatt a föld külbömböző pontjain véres harcok folytak. A lázadó örmények főfészket, Zeitunt, a honnét támadásait szervezték, a török csapatok bevették, s ott mihamar meg fog kezdődni, még pedig eleinte kiméletlen szigorral — a pacifikálás munkája.

Az olaszoknak is véres karácsonyuk volt Afrikában. A Makallie erőd körül folyt épp karácsony estájén véres esetepáté az olasz csapatok és a soai lázadók közt.

Cubában pedig az ünnepek alatt a spanyolok és a felkelők közt volt erős ütközet, melyről még részletes hírek nem érkeztek ugyan, de alkalmasint fordulatot képez a hosszantartó gyarmatháboruban. Egy newyorki távirat a spanyolok győzelméről ad hírt, ellenben a hivatalos táviratok nem tudnak egyébről mint arról, hogy Martinez Campos tábornagy bevonult Cuba fővárosába, Havannahba, a honnét a további hadműveleteket vezetni akarja. Ez a visszavonulás arra látszik mutatni, hogy a spanyolok nem arattak diadalt, sőt most már nem is mernek nyílt terepen szembeszállni a felkelőkkel, hanem csak a főváros védelmére szorítkoznak.

Az angol-amerikai konfliktus politikai része elosendesedett. Mindössze azt jelentik, hogy Venezuela elnöke fegyvereket rendelt meg s Caracasban angol-ellenes tüntetés volt. Egyébként most a kérdésnek inkább pénzügyi oldala tolt előtérbe. Az Egyesült Államok kongresszusának gazdasági bizottsága az ünnepeket arra használta fel, hogy több javaslatot állapított meg, a mé-

„Magyarok bejövételét” ábrázoló fametszetet, mintha éppen Dél-Ausztriából érkezett volna s most kezdene tanulni a históriát.

— Galambka, Galambka — szolt Eiperné a leányhoz — szaladj hamar, hívjad György János bácsit.

Galambka azonnal el is szaladt. A három idegen valamivel mérsékeltebb gyorsasággal folytatta a tárgyak becsülését és felírását.

Délután 5 órakor történt ez. A szobaleány, mint tizenhat év óta pontosan ebben az órában, behozta a theát és sonkszeleteket, meg a pirított kenyeret és vaját. És Hell doktor mint rendesen odaült szembe az asszonnyal a theázó asztalhoz. S az asszony, ugy amint máskor, hozta az Eiper szivaros dohozát és elejébe tette.

Mert csak novellairók gondolhatják a dolgokat aképpen, hogy egy haláleset felforgatja az ilyen rendben tartott házat. Vannak szokások, melyeket a legnagyobb katasztrófák sem hamvaszthatnak el, kicsinyeségek, amik reflex tulajdonságokká változnak; ilyen mindaz, a mihez az inyenek és az ember önzésének köze van; főképpen az ussonna, általában pedig az étkezések.

Hallgatag ültek az asztalhoz és csöndesen ettek.

Hell doktor gyakrabban feltekintett szembe a viruló asszonnyal. A mi különben az Eiper hónapokig tartó betegsége alatt már gyakrabban megtörtént.

— Helyettesítettek — így szolt később — az Eiper tanszékében. Azt gondolom, hogy a pályázatot ki sem írják, mert fizika-tanár mostanában kevés van, hanem egyenesen megerősítenek. Oh sokat fárad az ember az életben míg boldogul.

Sóhajtott s megint rápislogott Eiperné. A pillantásai nyilván ezt beszélték: „Te is, te édes asszony, ki úgy imádok, most az enyém lehetnél. En a te férjed karok lenni és minden meggy rendben, tovább mint eddig.”

Am a taló szobákból mind hangzott a becsülők járásainak s neszze; meg több hang „selyem garnitür ötven forint, kép keretek tizenkét forint...” S ez zavarta.

— Istenem, istenem riadt fel az asszony, mi lesz velem? Ugy látszik, nagyon el vagyunk adósodva s most tönkre jutunk.

Hell doktor bambán nézett maga elé.

— Azt tudni persze — így szolt — eszészertő volna.

— Gyermekeim, drága édes gyermekeim! A theás asztal megrezdült az asszony feje lehanyatlott... Sirt... mint egy kétégbesett gyermek, aki ismeretlen erdőben eltévedt.

A kicsinyek lassanként az anyjuk mellé húzódtak. Most halottáirátás volt. Hell doktor igen rosszul érezte magát. A legszebb asszony is, a mikor sir, kevésbé szeretetreméltó a gyöngye emberek szemében.

Egy komoly férfihang szolt meg most, a György Jánosé ki csöndesen lépett a szobába Galambkával.

— Ne sirjon, nagyságos asszonyom — hallatszott a szava — már nyugodt lehet. Az adóság ki van fizetve a végrehajtók el is mentek.

El is mentek bucsuzatlanul.

II.

György János nem is várta, hogy biztassák, leült egy székre, közel az özvegyhez. Homlokát és aroztát kendőjével megtörölte. Ez nem valami elegáns dolog, de meg kellett

tenni, mert György sietve jött. Felhevülten gyorsan igazított volt a követelő végrehajtókkal s bizony megizzadt.

Barna, nagy aroza igen jószágos kifejezést volt és komoly szeme is szelid inkább mint szomorú. Valamennyire mégis szomorú. Széles válla valamennyire mégis megrengett, mikor az asszonyhoz közelebb hajolt.

— Bocsánatot kérek nagyságos asszonyom — így szolt — nekem kötelességem lett volna azonnal felvilágosítani az elhunyt hagyatékaikról de a számadásokat előbb rendeznem kellett.

Az asszony nagy meleg szeméit ráemelte: — Bajok vannak, édes György ur, nemde sok baj van?

Ugy belekapaszkodott esakba a szavakba, hogy újra és újra elmondta:

— Bajok, ugy-e?

Hell doktor felemelkedett:

— Talán én most mennék? Talán ajánlanám magam? — kérdezte.

— Nem, nem — marasztalta az özvegy — maradjon csak tanár ur, tessék csak nyugodtan folytatni az ussonát. En azonnal szabad vagyok, egy perecre kérek csak bocsánatot.

Az ussonát nem is lehetett csak ugy ott hagyni. Hell tehát a helyén maradt.

Különben is kezdte érdekelni, a mit György János mondhat. Hogy is ne. Ez a nagy szál paraszt ember csak betoppan ide és számadásokat hoz és bizonyos kötelességeket emleget az özvegygyel szemben, a ki mindenesetre az övé lesz. Olyan bizonyosan az övé lesz, mint a katedra, melyre a pályázatot ki sem fogják írni.

lyeknek ozéja az Unio pénzügyi bajain segíteni. Még pár évvel ezelőtt az államkincstárban olyan aggasztó volt a pénzhiány, hogy módokról kellett gondoskodni, miként lehessen elejét venni annak, hogy milliók heverjenek gyümölcsösöketlenül. Most meg az Unio pénztárában oly aggasztó a pénz- és aranyhiány, hogy annak megtöltéséről kell sürgősen gondoskodni. Az erre szolgáló eszközök lennének: kincstári bonck kiadása és a vámok emelése. E körül fognak most a kongresszus tanácskozásai.

Az ezredéves kiállítás.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 28.

A kiállítás képei. A karácsonyra megjelent illusztrált újságok úgy a hazaiak mint a külföldi valók gyönyörű reprodukciókban közlik a kiállítási épületek szebbnél-szebb képeit. Alig van képes újság a kontinensen, amely ne közölné egy- vagy két rajtot vagy fotografiát, s az igazgatóságokhoz még most is egyre érkeznek a megkeresések rajzokért, fotografiáért és ismertető adatokért. A jövő hetekben ismét pompás képek és ismertető közlemények jelennek meg az Über Land und Meer, Leipziger Illustrirte Zeitung Von Fels zum Meer, Moderne Kunst, Zur Guten Stunde német szépirodalmi lapokban. Hver 14. Dag-dán újságban. Ezekben kívül csikkeknek irnak és képeket közölnek a bécsi külföldi hírlapírók szindikátusának következő tagjai a feleorolt lapokban. Szósepán szky Alfréd lovag lengyel folyóiratokban (Wedroviacz, Tygodnik Ilustr.) Dr. Horovitz Johannes angol és amerikai illusztrált lapokban. Dr. Hayek a prágai Szvetozor-ban és a londoni Field-ben, Bayling tanár a párisi Illustration-ban sgr. Carls de Slop az Illustratione Italiana di Milano-ban és a Tribuna Illustrata-ban, Salkind Leó orosz képes lapokban és a Ruskaja Zyzu-ben, Dr. G. J. Rive hollandus lapokban, köztük a rotterdami Wereld kroinek-ben. Még számos külföldi újság budapesti levelezője úján gondoskodott, hogy időről időre minden részletében ismertethesse a készülő ezredéves kiállítást.

Bebek László sirja. A műemlékek országos bizottsága a napokban a történelmi társulat átirata alapján arról értesítette az ezredéves kiállítás történelmi főcsoportját, hogy a pelsőci templom minapi restaurálása alkalmával napfényre került Bebek László

gyönyörű művi sírköve, amelynek a hollétéről eddig mit se tudtak. A történelmi főcsoport a levél alapján rögtön megtette a szükséges intézkedéseket, hogy az érdekes műemlék a történelmi kiállításra kerüljön.

Belső rendezkedés a kiállításban. Most hogy vastag hó lepel borítja az ezredéves kiállítást, s az eltakart paloták ugyasólván megkezdették hosszú téli álmukat, az igazgatóság épületében serényen folyik az installációk előkészítő munkája. Már több csoport teljesen elkészült az elrendezkedés tervével, s a karácsony hetében is két csoport állapította meg az installálás végleges tervét. Ezek a VIII. b. vas és fémipar és a XI. építőipar csoportja. Ugyanezek a csoportok a szak-katalógus számára való bevezetésnek az illető ipar történelmi fejlődésének és mostani állapotának a megírásával Edvi Illés Aladár tanárt és Steinhau László főmérnököt bízták meg.

Műemlékek rajzai. Steindl Imre műegyetemi tanár a nyáron hosszabb tanulmány utat tett hallgatóival s az ország nevezetes építészeti műemlékeiről pontor és hű építészeti rajzokat vettetett fel azzal a szándékkal, hogy ezek a nagy művészettörténelmi értékű képek az ezredéves kiállítás történelmi csoportjába kerüljenek. A felvételek alapján már el is készülték a rajzok, nagy gondnal és szorgalommal, pompásan kidolgozott tollhajok, amelyet Steindl tanár már be is adott a kiállítás igazgatóságának. A rajzok a gyulafehérvári székesegyházat, a kolozsvári főtemplomot és a prágai kastély templomot ábrázolják, többféle nézetben s gyönyörű hű detálrajzokban. A képek kellő elhelyezéséről majd az igazgatóság gondoskodik.

Az újévi üdvözlések megváltása.

— Felhívás Arad szabad királyi város közönségéhez. —

Arad közönségének áldozatkészségéből összegyűlt jótékony adományokból a régóta nélkülözött árvaház építése a befejezés pontján áll s abban társadalmunk legszerencsétlenebbjei, a szülőtlén árvák rövid idő múlva hajlékot fognak találni, ahol gondos ápolás és nevelés mellett a haza hasznos polgáraivá képezhetnek.

A jelenleg rendelkezésre álló árvaház alapot az építkezési kiadások kimerítették, az alapnak gyarapításáról kell tehát gondoskodnunk, hogy a felszerelési kiadásokat is fedezhessük.

Igen sokan vannak városunkban, akik állásuknál s egyéb összeköttetéseiknél fogva jelentékenyebb összeget költenek el a csakhamar feledésbe menő újévi üdvözlésekre.

Kedvesebben az Eg előtt, jótékonyabban a társadalom előtt újévi üdvözlést nem gyakorolhatunk, mint ha azon összeget, melyet ily czímen kiadunk, azon szerencsétlenekre fordítjuk, akik nélkülözik a szülőket, kik mint vagyontalan és tehetetlen árvák, a felebaráti szeretetre és könyörületre utalvák.

Arad város lelkes közönsége, mely rövid idő alatt lehetővé tette azt, hogy a város méltóságának s igényeinek megfelelő árvaház építtessék, bizonyára továbbra is gyakorolni fogja azon jótékonyt, melyet az árvaház felszerelése s az abban elhelyezendő szerencsétlen árvák fentartása s neveltetése igénybe veend.

Mintán pedig hatósági engedélyt nyertünk, hogy az árvaház ozéjaira „újévi üdvözlések megváltása” czímen adományokat gyűjt-hessünk, felhívjuk Aradváros tisztelt polgárait, hogy az újévi üdvözlések megváltása czímen az árvaház alap gyarapítására adakozni, adományukat az általunk kibocsátott az alább megjelölt helyeken kitett ivekbe nevükkel együtt bejegyezni és a kegyadományt ott ahol az aláírási ív elhelyezve van, átadni sziveskedjenek.

Ivek lesznek kitéve a polgármesteri, a kapitányi és a Gáj-külvárosi alkapitányi hivatalokban, a kaszinó s Lloyd helyiségében és a helybeli pénzintézetekben.

A megváltási összeg az adakozó nevével együtt a helybeli hírlapokban közöltetni fog.

Arad, 1895. évi december 18-án.

SALACZ GYULA s. k.
királyi tanácsos, polgármester,
Arvaház-bizottsági elnök.

A város parlamentje.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, december 28.

Egy hosszú esztendő sok mindent eltem magába. A legnagyobb események is lassanként feledésbe mennek, hogy helyet adjanak az újaknak, amelyeket aztán ismét elnyel az idő feneketlen mélysége.

Az elmúlt év, ha a városra nézve nem is volt eseményekben dús gazdag, de mindenkép elég érdekes arra, hogy most, midőn a jelen esztendő törvényhatósági élete befejezést nyert, legalább röviden megemlékezzünk róla, s egy kis statisztika-félében számot adjunk az egészről.

A jövő év ugyanis másokat fog üdvözölni a közgyűlési terem padjaiban, mint eddig, mivel a legutóbbi törvényhatósági tagválasz-

Abban is maradt volna a beszéd, mert mind a ketten elhallgattak.

Az asszony odanyújtotta a kezét György Jánosnak, megköszönve a sok fáradozását.

Hell osodálkozva félre húzódott az ablak mellé, ahol Galambka az utoza gyorsan változó eleveenségét nézte.

Későn váltak el.

Eiperné még az előszobában is utána szólott György Jánosnak:

— Holnap ismét látni akarom. Mindent tisztába kell hoznunk.

Hell aggodalmasan csóválgatta a fejét:

— A számok . . . a számok . . . — mondogatta — ezek még legyőznek engem.

III.

Valóban legyőzték.

— Lásza, édes Hell — mondta az özvegy később — én azt hittem, hogy szeretni fogom magát. De megbocsásson, a gyermekeimet jobban szeretem.

— Es férjhez fog menni e számokhoz? — faggatta kétségbeesetten.

Az asszony nem felelt, azonban így tett.

Az uzsonna-idők azonban mégse változtak s Hell továbbra is az asztalnál maradt.

Itt maradt az asztalnál és itt is marad.

Mert meg akarja várni, a míg a Galambka hozomány. rendben lesz. Végre is Galambka olyan édesen hasonlít a mamájához.

— Bajok, asszonyom — folytatta megnyugtató hangon György János, bajok nem lesznek. Egyedül csak arról van szó, hogy az elhunyt Eiper tanár ur gyümölcsöse némi beruházásokat vett igénybe az utóbbi időkben. Az Eiper-féle körtéket és almákat fel kellett frissíteni; többet kellett költeni a kivitel érdekében a reklámokra. Es így ez elfoglalta a mi figyelmünket, hát elfeledkeztünk az időleges kölcsönök rendezéséről. Azonban minden rendben lesz. A mi követeléseinket behajthatjuk, a hiányokat azonnal fedezhetjük s haszonnal, ha parancsolja, elszámolhatok.

A nagy iveket, óriási számadásokat azonnal le is terítette az asztalra. Az özvegy félretolta a maga theas cseszejét, hogy a György János papírjai több helyet kaphassanak.

Egy új világ nyílt most meg előtte. O, aki eddig egyébről se tudott mint hogy színházi és koncert-toilettekre, séta és látogató öltözékekre, béli ruhákra, a lakás gyönyörű berendezésére, a gyermekek uri neveltetésére, de még minden szeszélyre is bőven kap pénzt az urától; most felvilágosodott, hogy a kényelem és jómód korántsem a tanári fizetésből telik, hanem azokból a gyümölcs-üzletekből, melyek miatt őket tréfásan a körtvés Eiperéknek is szokták nevezni.

A nagy gyümölcsösök, a mik a közeli falvakban vannak, adták neki az élet kényelmét és szabadították meg a gondoktól.

O, a ki eddig azt hitte, hogy ha a divat kívánságainak, a jó társaságok szabályainak eleget tesz s némi inyenozségekről az ebédhez és az uzsonnákhöz gondoskodik, az élet költelmeit hiven teljesíti; most azt érezte, hogy rászakadt egy sereg szám. Mind súlyos, érthetetlen számok fogják körül és zaognak a

fejében, melyeket György János a papirokról magyaráz, minthogy férje üzleteit György János vezette.

Milyen más beszéd ez, mint a minőt ő hallgatni megszokott így uzsonna közben. Hisz Hell az ő hűséges mulattatója, fizikai segédtanár létére is, vele csak poetikus dolgokról versekről, szindarabokról és zeneművekről beszélt.

Ah, milyen szomorú lesz az ő özvegyi élete, ha ezután mind maga kell, hogy törődjék a számok eme bonyodalmas tömkelegével.

Hell lehajolt az uzsona fölé s koronként egy-egy pohár vörös borral üzte az unalmat. Igyekezett az asszonynyal meleg pillantásokat váltani, ezuttal azonban ez nem sikerült: ő egészen belekábult a György János előterjesztésibe.

Már este is lett és az utozáról a színházba menő kocsi robogása hallatszott. Nagy kék lámpákat hoztak be.

Végre is asszonyom — így szólt György János, — amint hallani méltóztatott, minden rendben van. Ha szabad a következőkről tájékoztatnom, biztosíthatom, hogy a gyümölcsös hovatovább jövedelmezőbb lesz! egy év alatt az új hasznok behozzák azt az ötvenezreket, amit a megboldogult tanár ur a Galambka hozományának szánt.

Az asszony kipirosodott.

— Kegyed tehát — szólt közbe — erről is beszélt a férjemmel?

— Emlegette volt többször.

— Es ön biztos a számaiban?

— Teljesen bizonyos vagyok benne, hogy nem csalnak.

tások alkalmával az „új képviselők” nagy sokasága kapta meg a többséget arra, hogy beleszólása legyen a város közvetlen ügyeinek vezetésébe.

Az elmúlt évben a tizenkét rendes közgyűlésen kívül négy rendkívüli közgyűlést tartott a város, melyeknek legtöbbjét a sürgős ügyek elintézésére tette szükségessé. — Egyikét azonban a szomorú kötelesség hozta össze, amidőn a legnagyobb főhercegnek ifjabbik fiát, Lászlót szoltotta ki az élők sorából a végzet. Ez a közgyűlés a maga néma gyászával felejthetetlen marad mindazok előtt, akik azon jelen voltak!...

A rendes közgyűléseken itt-ott nagyobb „viharak” is voltak, melyeket hol a csatorna kérdés, hol interpellációk, hol meg éppen semmi dolgok idéztek elő.

A heves vitákban a pro és kontra elmondott szónoklatok ugyan alig, vagy éppen nem emelkedtek a parlamentáris beszédek szintjéig, de minden esetre számot tettek arról, hogy a mi törvényhatóságunk a legkiválóbbak közé tartozik az országban és hogy a felzárkózók mindegyikét a város ügyei iránt való önzetlen szeretet, a hazafias érdeklődés vezérelte.

A közgyűlések eléig látogatottak voltak. A tanács és a hivatalból ülésel bírók közül alig-alig hiányzott valaki az egész esztendő alatt. A választott, de különösen a virilisek között azonban igen számosan akadtak, kik egyáltalán nem vették igénybe jogaikat.

Legtevékenyebb részt vettek a közgyűléseken Boros Vida, Barabás Béla dr., Bing Vilmos, Fényes Dezső, Heeger Ernő, E. Illés László, Müller Károly, Nezner Aladár, Pless Mór, Szathmáry János, Tedeschi Viktor, Vargassy József és még számosan.

A halál ez évben is kiragadott négy törvényhatósági tagot az élők sorából. Ezek: Szöllőssy Károly, Petkő László dr., Rozsnyay Mátyás, Tarjányi Vilmos kik mindannyian kiváló előharczosai voltak a közügyeknek, s kiknek halálát a mélyen érzett veszteség tudatával siratja a törvényhatóság.

Helyükbe már újakat választott a közbizalom, kik mindenestre együtt fognak működni azokkal, akiknek kezébe le van téve Arad város vezetése, módjukban áll felvirágoztatása.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 772.3 milliméter, délután 2 órakor 773.5 milliméter. Hőmérséklet: reggel 7 órakor C° — 7.5, délután 2 órakor C° — 3.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. I. délután 2 órakor EN. 5. Felhőzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az előbbi 24 órában: 2 milliméter havas eső.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Decem্বর 29. —

Száraz. — Fagy.

Önkéntes kisasszonyok.

— Kép a jövőből —

Az Ur 2003-ik esztendejét kinlódtták az emberek. Semmi különös nem zavarta a világ folyását, csendes volt minden úgy a társadalomban, mint a politikában.

A közigazgatás államosítása megszokottá lett már, az emberek helyeslőleg vették tudomásul az aradi városi detektiv-rendszer életbeillesztését, a Scheinberger-végtárgyalás botrányai is lecsendesültek, sőt még az sem keltett feltűnést, hogy Zemplényi Sándor a nagyerdő kioskját is kibérelte, minden ment a maga útján: csak az abrichter káplárok szidták az alkotó szent személyét válogatottabb kifejezésekkel.

Az abrichter káplárokat szomorú napok járták, a mióta a némancipáció rohamos fejlődése folytán a nők az önkéntességi jogot is megnyerték.

Mert ha azok a nagyhalmági erdők obskurus mélyéből besorozott oláhok a magok mélyéig érthetlenségükkel ki tudják hozni a felegmából a báránynál is bárányabb természetű káplárt mennyivel inkább állanak a téren magasabb nívón a modernizmus minden raffinerájával megkent fess önkéntes kisasszonyok.

A hölgyek ezen új joga különben egészen más nyelvezetet hozott be a hadseregbe. A brutalizmus lassan-lassan kiszorult és helyette a szarkasztikus, gúnyolódó hang szorított térre magának. A regrutálatokból misztikus suggerálás alapján pár jelenetet lestenografáltunk.

I.

A 83-sok 5-ik százada, melyhez hét önkéntes kisasszony volt beosztva már kora reggel, a szűkületben kint exersztvázott a Maros árterének nyirkos ősi földjén. — A morózus káplár éppen 19-szer ordította: „Kniett — herrstellt, mikor valamit észrevett és szidási pauzát tartott.

Az a valami, amit észrevett, nem volt más, minthogy Boronkay Málvin, egy szőszke hajú, dölczeg önkéntes következetes makacssággal mosolygott.

Korporál Fucsek kezdte:

— Hát kérem, mit mosolyog kegyed ott a második sorban, azt az ylang-ylang parfümos istent a nagyságos mamájának. Lipjen elő!

Boronkay Málvin előlépett s graciózus pukkelit vágott a káplár előtt.

Ez volt a veszte, mert ez a katonai félszegség újra megszólaltatta Fucsek káronkodási hajlamát.

— Jesszusom! Hát mit gondolsz édes nagyság, hogy a ballet mester előtt van? Nohát ma nem lesz randevu a kadét-urral, ma duckli lesz. Érted, szőke tündér?

Boronkay Málvin vállat von. Fucsek mint sebzett tigris felordít.

— Hogyan, kegyed hovállait vonja az én rendeletemre? Infanterist Venyige csókolja meg az önkéntest.

Infanterist Venyige vigyorgó satyr arcával előlép és a Boronkay Málvin viola színt játszó arcára, czuppogó csókot nyom.

Fucsek káplár ez a szisztémája rendesen hatott.

II.

A hadbírószág iszonyu bakot lött. Elitélte várfogságra Ferenczi Erzsike önkéntest, mert elhagyta postját.

A „bak” az volt, mert a vizsgálat folyamán kitudódott, hogy Ferenczi Erzsike, akkor, mikor postját elhagyta, a fiatal ezredesnél, az ezredparancsnokánál volt szerelmi randevun. Az ezredes persze penzióba ment.

III.

Csapatszemle alkalmával egyik hadnagy waffenrokkja mintha lisztes lett volna. Kitűnt azonban, hogy az a liszt voltaképpen puder.

Annak a pudernak az atillára való jutását egy setét szemű önkéntes kisasszonnyal hozták kombinációba, kinek sok erényén kívül az a nagy hibája volt, hogy módfelett puderezte magát.

A 2004-dik évben már arról beszéltek, hogy beszüntetik a hölgyek önkéntességi jogát. Nagyon sok botrányt csináltak.

AJAX I.

HIREK.

Decem্বর 29. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Tamás. — Protestáns naptár: Tamás. — Görög-keleti naptár (decem্বর 17.): Dániel. — A nap kel 7 óra 50 perczkor, nyugszik 4 óra 15 perczkor.

Decem্বর 30. Hétfő. Róm. kath. naptár: Dávid. — Protestáns naptár: Dávid. — Görög-keleti naptár (decem্বর 18.): Sebestyén. — A nap kel 7 óra 50 perczkor, nyugszik 4 óra 16 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsény-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola földszint.

Január 4. A Kölcsény-egyesület felolvasó-estéje 1/2 órákor (Városháza.)

— Csáky gróf az aradi izr. hitközséghez.

Az aradi izr. hitközség, mint már említettük, f. é. decem্বর 2-án tartott közgyűlésen elhatározta, hogy feliratilag üdvözlí a nemzet vezéreit a lefolyt egyházi-politikai harcban. Az üdvözlő levelek elküldetvén, gróf Csáky Albin volt valóságos közoktatásügyi miniszter a követ-

kező sorokat intézte az aradi zsidó hitközség elöljáróságához:

Nagyon tisztelt hitközségi elöljáróság!

Felelte boldognak érzem magamat, hogy egyik tényezője lehettem, azon kétségtelenül nagy horderejű egyház-politikai reformnak a mely midőn egyrészt az állam legfőbb érdekeit szolgálja, másrészt az igazságosság elvülhetlen követelményeinek tesz eleget a hazának különféle hitvallású polgáiraival szemben, — boldognak érzem magam igen is — de ténykedésemmel csak elődázhatlan kötelességet teljesítve, azoknak különös érdemükül való beszámítását nem tartatom indokoltnak.

Azon tény azonban, hogy honfitársaim jelentékeny része, az immár szerencsésen befejezett nagy küzdelem után nyilvánosan elismeri azt, hogy miniszteri minőségemben híven teljesítettem kötelességemet és a politikai sora által én reám mért hivatásnak lelkiismeretesen törekedtem megfelelni, — bizonyára a legszebb jutalom, melyet nyervehettem és teljesen elfeledtettem velem az annak idejében reám nehezedett gondok súlyát és bántalmak halmazát.

Ily szempontból a legnagyobb hálával tartozom az aradi tisztelt izraelita hitközségnek azért, hogy f. é. decem্বর hó 2-án tartott képviselőtestületi közgyűlésében rólam is megemlékezni és engem megtisztelő érzelmeit jegyzőkönyvbe foglaltatni méltóztatott.

Ki hazafiai üdvözléssel vagyok a tisztelt hitközségi elöljáróságnak Budapestén, 1895. dec. hó 26-án lekötöztetett szolgálja Gróf Csáky Albin.

— Vasárnapi munkaszünet. A kereskedelemügyi miniszter figyelembe véve azt a körülményt, hogy új év előtt néhány nappal mindig nagyobb arányokat ölt az adás-vévesi kedv, az e hó 29-ikére eső vasárnapra felfüggesztette a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvény hatályát. A mai vasárnapon tehát az adás-vevés és ipari munka egész napon végezhető.

— A vízvezeték kutja vize. Az Aradon létesítendő vízvezeték kutja elkészült. A kut 41 méter mély és hősegesen szolgáltatja a vizet. A vízből tegnap küldött fel a főorvosi hivatal egy üveggel a budapesti országos vegyészeti intézetnek. A vizet ugyan már itt analizálták s jónak találták, mindazáltal a város megkérdezi a központ véleményét is.

— Jiraszek Lajos igazolva. A legutóbbi városatyaválasztások alkalmával a negyedik kerületben Jiraszek Lajost az a körülmény buktatta meg, hogy számos szavazólapot adtak be reá, Ferencz keresztnevével. Ő azonban a választást megfellebbezte s az igazoló választmány az ő érveit előtt meghajolva, igazolta őt. Ez ellen a határozat ellen azonban Dániel Endre szintén adott be egy fellebbezést a bíráló választmányhoz, mely tegnap tartotta ülését Fábrián László főispán elnökelete alatt. A bíráló választmány Jiraszek Lajos mandátumát igazoltnak jelentette ki s így Jiraszek új évtől kezdve a törvényhatósági közgyűléseken üléssel és szavazattal bír.

— Megszűnt forgalmi akadály. Tegnap irtuk lapunkban, hogy a gurahonoz-nagyhalmági vonalon a sok esőzés miatt bekövetkezett földmozgások következtében a vasúti közlekedés megszűnt. Mint az aradi és osanádi egyesült vasutak igazgatósága bennünket értesít, a mondott vonalon a forgalmi akadály megszűnt, a vonalat helyreállították s így az összes forgalom ismét megnyílt a f. hó 29-iki 102. számú vonattal.

— A vízvezeték igazgató. Az aradi vágánygyár egyik általánosan kedvelt főmérnöke H a j e k Rezső a tegnapi nap folyamán megvált a gyárteleptől, s a vízvezetékhez szerződött igazgatónak. Ez alkalmából a vágánygyár tisztviselői kara tiszteletére fényes bankettet rendezett a Dobránszky félé helyiségben. A vacsorán mintegy százhuszan vettek részt, köztük R ó z s a h e g y i államvasuti főfelügyelő, F e j é r v á r y felügyelő és K a n i t z e r főmérnök Budapestről. A vacsora alatt számos felköszöntőt mondtak az ünnepeltre, a vendégekre, s a gyár vezetőire. A kitűnő konyháért Dobránszkyt illeti az elismerés.

— A belga gáztársulat, mely tudvalevőleg az aradi légszuszítási részvénytársaság gyárát is megvette, most újabb Győr város világítását akarja megszerezni magának. A „Société anonyme d'éclairage du centre” már be is adta a győri légszuszítási részvénytársasághoz ajánlatát, mely igen előnyös az adóknak nézve. A belgák átvennék a várossal szemben tennivaló szerződést s újabb 80.000 frt befektetéssel folytatná az üzemet. A belgák ajánlatát az egybehivandó közgyűlés valószínűleg elfogadja, s így a mi francia-belgáink ismét egygyel több gázgyárhoz jutnak a magyar földön.

— A miniszter a süketnémákért. A pénzügyminiszter értesítette Arad város hatóságát, hogy a legutóbb rendezett államsorajáték jövedelméből 13.000 forintot adományozott az aradvárosi süketnéma intézet javára oly feltétellel, hogy ez összesen 4 százalékos földhitelintézeti kötvényeket vásároljanak, s annak kamatait az intézet özöljaira fordítsák. A miniszternek e figyelmes és nagylelkű eljárása sokkal inkább magán viseli erkölcsi értékét, semmint köznap dícséretre szorulna. A kamatok ötszáz forintnál többet jövedelmeznek évente a humánus intézetnek, melynek segélyesedését támogatását — amint látszik — kormány körök is lelkiükön viselik.

— Katonai áthelyezés. A közös hadügyminiszter P e p i k István 7. tüzérezredosztálybeli tiszthelyettest hasonló minőségben a przemysli üteg-osztályhoz helyezte át. A tiszthelyettes tegnap utazott el Kisszentmiklósról távoli, új garnizonjába.

— A vízművek statisztikája. A belügyminiszter bekérte a városoktól az ott létesített vízművek statisztikáját. Arad város főorvosi hivatala tegnap állította össze e statisztikát, melyben fel van tüntetve, hogy a vízvezeték és csatornázás most készül, hogy van egy 340 méter mély ártézi kutunk a S i m a y-féle gőzfürdő udvarán, a több mély kutunk a vágánygyár területén.

— A letartóztatott honvédközpontos cím alatt elég gyakran jelentek meg közlemények lapunk hasábjain. E hírek, cikkek mind S z i s z k a Imre ügyével foglalkoztak, mivel őt — köztudomás szerint — éjjeli katonai őrzését letartóztatták. Annak idejében sokféleképpen kombinálták az esetet, ha vajjon volt-e ok és jog a letartóztatásra, avagy követelt-e el Sziszka büntetendő cselekményt akkor, midőn szabályszerűleg kiállított katonakönyve alapján felöltötte a civil ruhát? Sőt az egyik közgyűlésen interpelláció tárgyát is képezte az eset. A kombinációknak ma már vége, amennyiben a Sziszka-ügy befejezést nyert; Sziszka Imre büntetését kitöltötte, s most a második évet szolgálja. Január elsejétől kezdődőleg az Orsován állomásozó zászlóaljhoz osztották be.

— Katonai felülvizsgálatok Aradon. A m. kir. honvédelmi miniszter az 1896. évben a magyar korona országainak területén működő állandó felülvizsgáló bizottságok szervezése és összeállítására s a felülvizsgálatok foganatosítása iránt valamennyi törvényhatósághoz intézett körrendeletében elrendelte, hogy

A r a d o n újabbban szervezett állandó vegyes felülvizsgáló bizottság az 1896. évben a következő napokon fog egybeülni: Január 9-ik napján, február 10-ik napján, március 23-ik napján és szükség esetében a következő hétköznapi napokon, április 16-ik napján és szükség esetében a következő hétköznapi napokon, május 7-ik napján és szükség esetében a következő hétköznapi napokon, június 10-ik napján és szükség esetében a következő hétköznapi napokon, július 13-ik napján, augusztus 3-ik napján, október 15-ik és 26-ik napján és szükség esetén a következő hétköznapi napokon, november 11-ik napján és szükség esetén a következő hétköznapi napokon, december 9-ik napján és szükség esetén a következő hétköznapi napokon. — Ezen felülvizsgáló bizottság polgári elnökévé illetve helyettes polgári elnökévé felkértek és megbízták: F á b i á n László, Aradvármegye és Arad szab. kir. város főispánja és helyettes polgári elnök gyanánt: S z a t h m á r y Gyula kir. tanácsos, Aradvármegye alispánja.

— A jég. Nehogy valaki vérmes hittel azt gondolja, hogy jelen sorainkkal a korosolyázáshoz akarunk beharangozni. A világot sem. Jég ma kevésbé van, mint valaha. Jelen soraink csak arra szolgálnak, hogy a tisztelt korosolyázó közönséget megnyugtassuk az iránt, hogy ha jég eddig nem is volt, hát a legközelebbi jövőben már lesz. Csakhatatlan jelek bátorítanak fel bennünket erre a vakmerő jóslásra. Jeleink közt első helyen áll a tegnapi fagyasztó hideg nap és nem az utolsó jeleink közt a tegnap délutáni postával vett amaz értesülésünk sem, mely szerint a Forró-Encs és hidas-Németi közt elterülő országúton megfagyva találtak két szegény tót legényt. Már hogy ez az értesülés igaz-e, vagy sem, az mellékes. A fő az, hogy szép asszonyaink és még szebb uraink már legközelebb korosolyázni fognak az aradi jégpályán — ha így marad az idő. Hát csak maradjon is így!

— Biztosítási intézeteink egyikénél, a triesti általános biztosító-társaságnál változás történt. Az igazgató tanács ugyanis az aradi főügynökséget L u s t i g Adolf és T e n e r Józsefre bízta, akik két más hasonló intézetnél sikerrel működnek.

— A süket asszony halála. M o r á r Mihályné, s o l y m o s i asszony nem tudta megérni az idei karácsonyt. A december 22-ike halála napja volt. Ugy történt, hogy Radna felé igyekezett — mint levelezőnk írja — miközben a soborsin-radnai vonattal találkozott. A teljesen süket asszony nem hallotta a gyorsan közelő vonat dübörgését, mely el is ütötte őt épen akkor, midőn át akart a síneken menni. A vizsgálat kiderítette, hogy az asszony végzetét saját testi hibája folytán nyerte el s így mások lelkiismeretét nem terheli a halála.

— A szegényügy bizottság tegnap délután S a r l o t Domokos főkapitány elnöke alatt ülést tartott, amelyen számos segélyezés iránti kérvényt intézett el.

— Új gyógyszerum. A párisi Pasteur-intézet egyik orvosa, M a r m o r e k dr., mint a francia fővárosból táviratozzák, felfedezte az o r b á n o s és a g y e r m e k é g y l á z bacillusát és oly eredményeket ért el vele, melyek e téren a legszebb reményekre jogosítanak. A párisi gyermekkorházban, ahol már ezer esetben is alkalmazták az új szerumot, mindig a legszebb eredményt levetett konstátálni.

— Az osztálysorajáték főnyereményei. Két igen nagy főnyereménye volt az osztálysorajátéknak: az egyik százezer, a másik kétszáz-ezer forintos, szóval két olyan summa, hogy gondtalan élet telik ki mindenikből. Es ez a két főnyereményt olyan emberek ütötték meg, a kiknek már eddig is gondtalan volt életük. Ugy halljuk, az egyik főnyerő: erényi U l l m a n n Pál, a budapesti svéd konzul, a másik: S c h o p p e r, a duisburgi vaskereskedő.

— A népkönyha adakozói. Az elmúlt héten a következő nemeslelkű emberbarátok voltak kegyesek adományukkal a népkönyha szükségleteit enyhíteni: Ö z v. F r i e d m a n n Rozália urnő 10 frttal, „S y l v e s t e r t á r s a s á g” 5 frttal, K u t t n Gyuláné urnő 5 frttal, dr. G r o s s m a n n Jakabné urnő 5 frttal, dr. M i t t l e r Izidorné urnő 5 frttal, dr. P á m a y Lajos ur 5 frttal, dr. R o s e n b e r g M i k-

s a n r 5 frttal. A jótékony adakozók fogadják ez uton leghálásabb köszönetünket. A népkönyha bizottság közül e héten, May Jánosné, Mayer Miksáné és Ohrensteinné urnők fogják a népkönyhában a felügyeletet gyakorolni. Az isz. jót. ügyelet nevében N e u m a n Füst Mária.

— Köszönetnyilvánítás. Az aradi kir. főgymn. természetrajzi szertára számára G ö l l n e r Izidor ur, a Granichstäden-csög aradi ültetveztője, 16 drb. ékszerkövet — köztük 4 drb. valódi drágakövet — volt szíves ajándékozni, melyekért fogadják az adományozó ezuttal is az intézet hála köszönetét.

HYMEN.

Hammer Zsigmond fiatal lakatosmester eljegyezte Aradon G a r t n e r Lipót, szép leányt, J ó z s a kisasszonyt.

EGYLETEK. TÁRSULATOK.

(*) Az „Aradi Torna-egyesület” választmánya f. hó 30-án d. u. 6 órakor a lyceumi tornacsarnokban ülést tart, melyre a választmány t. cz. tagjai ezennel meghívattak. Kelt Aradon. 1896. évi december hó 29-én. Több fontos tárgy lévén napirenden, kéretnek a választmány T. tagjai, hogy minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek. Az elnökség.

(*) Az aradi kerékpár club választmányának f. hó 18-án tartott ülésén hozott határozatból van szerkesztés az „Aradi Kerékpár Club” t. tagjait december hó 30-án este fél 9 órakor a clubhelyiségben tartandó rendkívüli közgyűlésre tisztelettel meghívni. Tárgysorozat: 1. Jegyzőkönyvi hitelesítő kiküldése. 2. A választmány f. hó 18-án tartott ülés jegyzőkönyve. 3. Tizenegy tagtárs indítványa „a clubérmekek mennyisége s minősége s az elnyerhetési feltételek közgyűlés által való meghatározása tárgyában. Arad 1896. december hó 19-én. T e d e s c h i Viktor s. k. club-elnök, M a u r e r Mihály s. k. clubtitkár.

(*) Az aradi kereskedők köre folyó hó 27-én a kör saját helyiségében igen látogatott választmányi gyűlést tartott. Kiseb ügyek elintézése után a kör egy kereskedelmi könyviteli szaktanfolyam létesítését határozta el, melynek vezetésére sikerült megnyerni az arad városi kereskedelmi akadémia jeles tanárát P i n t e r i t s Károlyt, ki készen nyilatkozott a szaktanfolyam vezetésére. A szaktanfolyam 1896. december 2-án veszi kezdetét a kereskedelmi akadémiában, miért is ez uton is felhívjuk a szaktanfolyamra jelentkező tag urakat, hogy ez év december hó 30-án azaz hétfőn este fél 9 órakor a kör helyiségében megjelenni szíveskedjenek az előleges megbeszélés végett. A szaktanfolyamnak már eddig is számos hallgatója van, további beiratkozások folyton eszközölhetők még a kör helyiségében. Ezután a következő tagok lettek az egylet kötelekbe felvéve: pártoló tagokul: K r a v i t z Antal, G r ü n b a u m Samu, V a s o c z y Károly; rendes tagokul: P i n t e r i t s Károly, J o z e f o v i t s Nándor, W e i s s Adolf, S c h w a r t s Károly, D e m k ó Akos és D e m k ó László.

(*) Az aradi táblatársaság t. tagjait felkértem, hogy az évi tisztújítás megkezdése és a Sylvestert estélynek kedélyes együttötése szempontjából f. hó 31-én este 7 és 8 óra között az ipartestület kitermében összegyűlni szíveskedjenek. Tisztelettel M i h a l i k József elnök.

(*) Az aradi „Concordia” betegs. és temetkezési egylet saját helyiségében (Szt. Pál-utca 7.) decz. hó 29-én d. u. 8 órakor rendes választmányi ülést tart, a melyre az igen t. választmányi tag urakat ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgysorozat: Elnöki és pénztári jelentés. Ez alkalommal új tagok a beirattási díjak elengedése mellett felvétetnek.

MULATSÁGOK.

Koncert.

— Simon Karolin estélye.

A polgári leányiskola Marosra néző ablakai kigyultak tegnap este.

A fényes, csillogó üveglapok a hogy megbámúlták a Baross-park kopasz galyait, figyelő fülek lágyan csöngő versek elmosódott hangjait hallották, majd édesen ritmusu, halkán zsongó zongora hangokat.

Valami tündérekről ámodoztak a fák, mi-

közben meglepte őket az álom és álmokban folytatódott a valóság.

És a fák jól sejtettek. Csakugyan tiúndérek voltak ott a kivilágosodott ablakok mögött: Simon Karolin bájos növendékei.

Hármas lakatu, zártkörű koncertre és tánczra hívta meg a fiatalságot Simon Karolin pár szívesen invitáló sora.

Nyolcz órára elegáns társaság gyűlt össze az egyik terembe, hol csinos kis színpadon a növények először „A panaszokó virágok” allegorikus színjátékot adták elő.

A költői kis munka rávall Csécsy Imre tollára. De mennyire segítettek a diadalban a virágok személyesítői.

A gyöngyvirág Ottrubay Marietta, a rózsza Boros Janka, a lilium Kónya Marianna, az árvalányhaj Haller Józsa, az ibolya Iricz Ella, a myrtus Heger Juliska, a jáczint Tausch Elvira, a nefelejt Löffler Irma, a szegfű Boros Dóra és marguerit Sallay Ilonka volt.

Remek bokréta volt együttvéve.

Ez allegoria után Ottrubay Marietta ült a zongora elé és oly nyugodtan, annyi biztossággal játszotta le Rubinstein Tarantelle-jét, mely játéka őt minél hamarabb a hangversenytermek kedveltjévé fogja tenni.

Sallay Ilonka „Keleti történet” czímen sok kedvességgel adott elő egy hatásos háttérű költeményt.

Az utolsó szám Boros Janka és Dóra zongorajátéka volt. Weber „Polaka”-ját játszották négykézre.

Dilettánsokkal szemben nincs helye a kritikának és nem is tesszük, csak azt hozzuk fel minden kommentár nélkül, hogy játékok olyannyira felvillanyozta a hallgatóságot, hogy ráadásul még magyar dalokat is kellett előadniok.

... És ezután következett a táncz. Erről már nem szükséges referáda, a „táncz” szó magában foglal mindent.

Önök kik ezt a pár sort idáig végig olvasták, most a hölgyek névsorát várják persze. No most csálódnak, mert ismerve és tisztelve ez estély urnőjének intenczióit, a névsorral adósak maradunk.

Azt eláruljuk, hogy hajnal felé ment szét csak a társaság.

Az izr. nőegylet estélye.

Az izr. nőegylet jövő évi január 11-iki tánczestélye, de különösen az estélyt előző hangverseny erősen foglalkoztatja a rendező bizottságot, mely serényen teszi meg előkészületeit az estély fényes sikere érdekében.

A rendező bizottság Éles Arminné urnő elnöklete alatt: Lamberger Lajosné, Mayer Miksáné, dr. Schusztér Henrikné, Schulhof Károlyné, Singer Gyuláné, Ténner Józsefné és Weidenfeld Lajosné urnőkből áll: oly nevek, melyek biztositókat nyújtanak az iránt, hogy a január 11-iki estély méltán fog sorakozni azon előbbi szép estélyek sorához, melyeket az izr. nőegylet az elmúlt években rendezett és szaporítani fogja egy új számmal azon sikereket melyekre a humanus intézmény társadalmi uton törekszik és melynek előnyeit városunk betegei és szegényei, azok kik legjobban szorultak rá, élvezik.

Magáról az estélyről annyit sikerült megtudnunk, hogy az első szám a zeneművészeté, képviselve Boros Janka és Boros Dóra kisasszonyok által, kik négykézre fognak játszani. E zongorajátéknak ép annyi érdekklóddal nézünk elébe mint egy ötletes proverbe előadásának, melynek egyik kedves szerepét: Assael Melanie k. a. fogja interpretálni. Harmadik sorban Molnár Géza ur zongora-előadása, mely az élőképek gyönyöreit előzi meg.

Hogy az élőképek előadásánál harmoniumzene kíséret fogja a hangulatot teljes illúzióba ringatni, azt mondtuk már; pótlólag csak azt kell felemlitenünk, hogy az emelvény, illetőleg a színpad villanyos fényben fog uszni. A tableaux-nak csak egyik érdek részét sike-

rült megtudnunk: a képeket; az egyes alakok, kik által lesznek személyesítve, azt még homály fedi; de már csak rövid időre.

Az első kép a „Jó reggel” bájos allegoriája. Kis rámban, délszaki növénylevelek között, mosolygó gyermek-arczok látszanak.

A második kép Benczur hatalmas alkotása: „Dubarry”, királyi ura és rabja, XV-dik Lajos társaságában; háttérben egy néger.

Harmadik kép: Kaulbach, „Werther és Lotte”-je, elragadó osaládi csoportozat közepette.

Ugyane festőnek két másik világhírű creatiója következik a sorban: „Lili” és „Faust” és „Margit” a kellő kísérettel együtt.

A második szám Margithay Tihamér: „Ellenállhatatlan”-ja.

A hetedik: „Egy édes óra” Kindler-től, méltán sorakoznak pittoreszk hatásban az előbbi képekhez, melyek valamennyien nagy rámban lesznek bemutatva.

Ezután a változatosság kedvéért kisebb rámban különféle fajok szépségei nyerneek szemünk előtt élethű personificatiót. Az angol, francia, spanyol, elzász, cigány, olasz és magyar beutak szívet megnyerő és szemet kápráztató színes vegyülete lép fel a színen.

Lesz azonkívül még vagy két kép, melyre nézve azonban titoktartást fogadtunk — de csak rövid időre.

A mit végül jó néven nem vehetünk az izr. nő-egylettől a z, hogy konkurrencziát hozott a nyakunkra, megalkotni készülvén a saját nagyhatalmát, a saját külön lapját. Ezzel nem békít ki még az sem, hogy az esti lap humoros szerkesztőjét: dr. Kell Lipótnak hívják és hogy egy estére szóló nagy munkájában oly jeles erők, mint Rosenberg Károly dr. és Tolnai János dr. fogják támogatni. Ez nem gátol abban, hogy az új konkurrens kollegának, a közeli érdekében, fényes eredményt ne kívánjunk.

(=) Tombola. Az aradi izr. nőegylet 1896. évi január hó 11-én hangverseny által megelőzött tánczestélyt rendez, mely tombolával leendő összekötve. A tombolára eddig a következő ajándékok érkeztek be:

Assael Adolfné 1 virág váza, 5 drb. nips porcellán, 1 paravan naptár, 1 porcellán hamutartó, egy kötet virágnyelv, 1 porcellán hamutartó. Glück Dezsóné 1 díszes himezett plüss párna, 1 aranyozott himezett névjegykosár, 1 gyertyatartó, 2 himezett tűpárna, 1 kagyló hamutartó, 1 plüss olló tartó ollóval, 1 aranyozott újságtartó. Dr. Rosenberg Sándorné 1 havasi gyopár házacska, 1 alpesi esernyő, 3 hamutartó, 1 fényképtartó, 2 fogvájó tartó, 1 doboz szobailat. Schulhof Károlyné 1 festett porcellán tál, 1 kávés kanna 12 személyre, 1 hamutartó, 1 virág váza, 1 emlékkép (Kossuth Lajos) 1 nippa. Hirsch-Schulhof Bertha, 1 szalvetta szorító, 1 mű virágcsokor, 1 kis virág váza, 1 korsóska parfüme. Hirsch-Schulhof Zelma 1 kötet kosár, 1 szalvetta szorító, 1 művirág csokor, 1 kis virág váza, 1 korsóska parfüme. Hirsch-Schulhof Béla 1 szalvetta szorító, 1 arozkép állvány havasi gyopárból, 1 felvonó kép. A küldött tárgyskért az adományozók ez uton fogadják hálás köszönetünket. A további adományokat kérjük Schulhof Károlyné urnőhöz (Szabadságtér 20. sz. I. em.) küldeni. Az aradi izr. nőegylet elnöksége.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap (december 29.) Délután: Szökik a dikező, bohózat. Este: Bányamoster, népszínmű. Hétfő (december 30.) Lémondás, színmű. Kedd (december 31.) A király házassodik, vígjáték.

Szerda (január 1.) Délután: II-ik Rákóczy Ferenc fogsága, színmű. Este: Huszárosiny, népszínmű.

Csütörtök (január 2.) Lear király, dráma.

Péntek (január 3.) Tízérek a gyakorlaton, bohózat. (Eldőszór.)

Szombat (január 4.) Tízérek a gyakorlaton, bohózat. (Második r.)

Vasárnap (január 5.) Délután: A próbaházasság, életkép. Este: Az új honpolgár (Goldstein Számi) életkép.

A kaméliás hölgy.

— december 28.

Dumas Sándor szelleme, lelke, mintha kiszállt volna sírjából, az eltemetett nagy író ajka mintha újra szólott volna azon a bővő hangon a melynek minden szava igaz és meghatározó. Az ő szelleme az ő lelke osalja a szembe azokat a könyveket, melyeket az életnek általa vázolt egy-egy képe a szívből sajtol.

Egyik legnagyobb alkotása, Gauhier Margit ment az este. Talán az a kétségtelen előszeretettel, melylyel lelke a buzgó nők ideális festésére s a világ ítéletével szemben azok védelmére és felemelésére fordul, adták tollának azt a varázsi erőt, melylyel a kaméliás hölgy szenvedés teli életét vázolja.

Gauthier Margit szerepét Angyal Ilka játszotta. Az ő tehetsége, művészi játéka újabb dícséretre nem szorul, de aki őt tegnap este látta, az csak csodálattal gondolhat arra a kiváló talentumra és minden ízében elismerésre méltó játékra, melylyel Angyal Ilka Margitot alakította. Armand iránti szerelmének fokozatos erősödését s a szerelemnek a maga tisztaságában való vázolását, az örülésig szerelmes leány odaadását, a mindenről lemondó, a meggyalázott s haldokló szerencsétlen Margitot úgy játszva mint ő még nem láttuk.

A közönség hálás is volt művészetéért. Taps, kihívás felvonás után és nyílt színen özönlével hullt fele s Angyal Ilka csak bizalmat s biztatást merített belőlük ama büszkeség mellé, melylyel tegnapi diadala őt méltan elöltheti.

Duval Armandot Tompa játszotta. E szerep legjobb szerepei közé tartozik s ép ezért csodálkozunk azon a szintelen, elmosódó alakon, melyet eleinte nyújtott. De már a negyedik felvonásban előtűnt állott az igazi Duval, na meg az igazi Tompa is. A magát megcsalva hitt férfi közönyt színlő magaviselete, kiméletlen durvasága s később a bűnbánó régi szerető alakja hűen állt előttünk, úgy amint ezt az élet megteremtí.

Armand atyját Duval Györgyöt Balassa játszotta a töle megszokott eleganciával és meggondoltsággal. Varville szerepét Gál Gyula mutatta be azzal a jellemző képességgel, melyről már annyiszor s oly sokat irtunk.

Novák Irén, Tolnayné, Gyöngyi, Szendrey a régi jók, kik oseppt sem váltak szégyenére ama intenzióknak, miket a nagynevű szerző — habár kurta — szerepeiknek szánt.

Végül a színházba élvezni járó körönség tájékoztatására információk utján kijelenthetjük, hogy Leszkay a színház falain azért nem függesztett ki táblákat a felirattal: „Előadás miatt ne tessék beszélni” mert az aradi közönséggel szemben ezt írtásnak gondolja.

„Hangulat.” Brankovics Györgynek „Hangulat” című sajtó alatt lévő kötete a következő humoros elbeszéléseket fogja tartalmazni: Előszó: Hogy kell humoreszket írni? Elbeszélések: 1. A fénykép. 2. Az érdekes vendég. 3. A tudós papa. 4. A mellbeteg. 5. A levelezőlap. 6. A kis ördög s a bibornok. 7. Az első baba. 8. A hivatás áldozata. 9. A kormányos s az ördög. 10. A réce szelet. 11. Jaj annak, aki nem hazudik. 12. Egy fogadás az égben. — A „Hangulat” tiszta jövedelme az aradi „Kölcsy-Egyesület”-nek van felajánlva s így az 1 frt felülfizetési összeg, f. é. december hó 30-ig a „Kölcsy-Egyesület” pénztárnokához Laukó Albert tanár urhoz (Arad Lyceum) küldendő be.

* Színházi hírek. Hétfőn Karosag Vilmos érdekes társadalmi színműve A lemondás kerül színre, mely eddigi előadásában élénk tetazést aratott. A főbb szerepeket Bácsné, Angyal, Novák, Róna-Szendrei és Tóth fogják játszani. Kedden Tóth Kálmán itt rég nem adott kedves vígjátéka „A király házassodik” kerül színre, a főbb szerepekben Angyal Ilka, Bácsné, Rónaszékiné, Tompa, Bács, Szendrei, Balassa és Ligetivel.

* Újabb tíz kötet jókal. Közvetlenül a karácsonyi ünnepek előtt, tehát éppen kapóra

jelent meg Jókai Mór összes műveinek jubiléris és nemzeti kiadásából a negyedik sorozat. Magyarország legnagyobb élő írója szerepel tíz vaskos kötet a karácsonyi és új évi könyvpiacon, mondanunk sem kell, hogy ez a mi viszonyaink között jelentős irodalmi esemény. Geniális költőnk hosszabb lélekzetű novelláinak, regényeinek és színműveinek egész tárháza foglalhatók az újabb sorozatban, amelynek elegáns külső formája méltóan sorakozik az eddig megjelent kötetekhez. Csak egy pillantást kell vetnünk a könyvek címlapjára s szinte meglevenednek azok a régi, kedves, ismerős alakok, a kiket halhatatlanná tett Jókai költői fantáziája s akiknek történetét szívesen olvassa el minden magyar ember újra, meg újra. Ime az újabb sorozat tartalma: XXXI. kötet: Az elátkozott család. XXXII. kötet: Névtelen vár, első k. XXXIII. kötet: Névtelen vár, második k. XXXIV. kötet: Felfordult világ, Észak honából, Debreczeni lunatikusa. XXXV. kötet: Szélesend alatt. Életből ellesve. XXXVI. kötet: A magyar elődökből. Egy asszonyi hajszál. XXXVII. kötet: Novelák. XXXVIII. kötet: Színművek, első k. XXXIX. kötet: Színművek, második k. XL. kötet: Színművek, harmadik k. — Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadása tudvalevőleg rendkívül előnyös részletfizetés útján is megszerezhető, úgy, hogy azok is birtokába juthatnak a száz kötetre tervezett hatalmas könyvtárnak, a kik szerényebb anyagi viszonyok között élnek. Nyugodtabb lélekkel semmiféle irodalmi művet nem ajánlhatunk olvasóinknak megvételre, mint a Jókai könyvtárt, a melynek belső értéke magasztalásra a művelt magyar közönség előtt alig szorul. Még csak azt akarjuk megemlíteni, hogy a ki családját egyszerre negyven kötet Jókaiával — vagyis az eddig megjelent négy sorozattal — akarja meglepni, forduljon rendelkezésével a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársasághoz, mely a mű kiadásával megbízott s övé lesz a legértékesebb irodalmi ajándék, a melyhez fogható inpozáns gyűjteménnyel kevés nemzet literatúrája dicsekedhetik.

* Egy új szőlőszeti lap: a „Szőlő és Bor-gazdasági lapok” mutatójának száma jelent meg díszes és gazdag tartalommal. Örömmel üdvözljük a lapot, mert amint a mutatójának számból és munkatársainak névsorából látjuk, a lap hivatva van — pusztulásnak indult és sok hatalmas el-lenséggel küzdő szőlőszeti újjá teremtését nagyban előmozdítani. A lap főszerkesztője Engelbrecht Károly szőlőszeti és borászati főfel-ügyelő, munkatársai közt ott látjuk a radhegy-aljának szőlőművelésben legnevesesebb fér-fait, névsorint: Molnár Lajost, Vargha Im-rét, Halmay Andort, Mayer Henriket, Csá-szár Zsigmondot; ott látjuk továbbá hazánk szőlőszettel és borászattal foglalkozó legelőbbkelő tudósainak nevét: Linhard György, dr. Horváth Géza, dr. Magocsi Dits Sándor, Mészey Gyula, dr. Liebermann Leo, Jablonowsky József, dr. Csá-nádi Gusztáv és eseken kívül a lap munkatársai-nak sorában állanak hazánk legnevesesebb sző-lőszeti majdnem kivétel nélkül. Rovatai közül a „Mindennapi kenyér” című ígér nagyon sokat, mert ismertette lesz itt a szőlő és pinczegasda-ságban előforduló minden munka és pedig kös-vetlenül a gyakorlatban való előfordulása előtt. Szőlőszetünk iránt való igaz lelkesedésünk indít arra, hogy meggyünk minden szőlőszettel foglalkozó polgárának figyelmébe ajánljuk a lapot. Szerkesz-tősége és kiadó hivatala: Budapest. Hajos ut-sa 11. sz. alatt van.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Curtutiu vád alatt.

— Saját tudósítónktól. —

Nagy port vert fel annak idején az az eset, melynek hőse Curtutiu Mózes, a ra-di ügyvéd, akit hamis tanuskodásra való csá-bítás miatt helyeztek vád alá. Szerepel még a bűnpörben két hamis tanu, akik Curtutiu igazságát bizonyítják.

A tényálladék röviden ez. Curtutiu Mózes még 1891-ben egy ötszáz forint értékű gépet vett a Pollák és Polgár aradi ismert nevű üzegtől.

Vételár helyett egy általa aláírt váltót adott át az eladóknak. Lejáratkor azonban a váltót nem fizette ki, miért is a Pollák és Polgár üzég öt beperelte.

Curtutiu ekkor Argyelán Jova és Gombos Simon tanukra hivatkozott, mint a kiknek jelenlétében ő a gép vételárát 1891. októberében Polgáréknál kifizette. Említett ta-nuk eskü alatt bizonyították Curtutiu szavaí-nak igazságát.

Pollák azonban hivatkozott számos tanu-ra, akik bizonyították, hogy ő október 3. és 4-én, — mikor Curtutiu a fizetés napját emli-tette — új-évet ünnepe, egész nap a tem-plomban volt, s az üzletet is zárva tartotta.

Az ügyességi vádat emelt ennek folytán Argyelán és Gombos ellen hamis tanuskodás és hamis eskü miatt, Curtutiu ellen pedig ha-mis tanuskodásra való csábítás miatt.

A tegnapi napra volt kitűzve a végtárgya-lás, melyen Zubor Gyula elnökölt.

A tárgyalás folyamán 10—15 tanu igazol-ta, és állította, hogy jelen volt, amikor Cur-tutiu a váltó értékét kifizette, ezzel szemben Polgár tanui az ellenkezőt igyekeznek bizo-títani. Polgár különben kijelentette, hogy 15 ember az ő üzletében el sem fér, s így lehe-tetlen az is, hogy annyi tanuja lett legyen az állítólagos kifizetésnek.

A törvényszék a helyszíni szemle elren-delését látta szükségesnek, s az délutánra ki-tűzve, az ítélet hozataláig elnapolta.

Az ügyvédi gyakorlatától megfosztott Curtutiu különben roppantul összeesett s lát-szik rajta, hogy az átélt szenvedések erősen megviselték. Már arra is alig emlékszik, hogy az első tárgyalás alkalmával hogyan vé-dekezett.

A délután megtartott helyszíni szemle kü-lönbön Curtutiu ellen bizonyít, amennyiben a Pollák és Polgár-féle üzlethelyiségben tényleg roppant kis hely van a gépek között való közlekedésre.

Huzás már január 2-án. Főnyeremény 150,000 ft. Hitelsorsjegy-igérvények.

Egy igérvény ára 5 ft 50 kr.

bélyeggel együtt.

A II. Magyar osztálysorsjáték sors-jegyei már megérkeztek és nálunk kaphatók.

Az első huzás 1896. február 5—8-ig. Ezen hu-zás alkalmával 10,000 nyeremény összesen 1.268,000 korona értékben sorsolhatók ki.

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	sorsjegy
40.—	20.—	4.—	2.—	korona.

1896-os veretű aranyok.

Videki megrendelések pontosan és bérmentve teljesítettnek.

A Gazdasági Bank részvénytársaság váltó-üzletében

Aradon, Andrásy tér 19. szám.

(A polgári takarékpénztár új palotájában.)

TÁVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, december 28. (Saj. tud. táv.)
Ma délután több órai minisztertanács volt.

Vasary pásztorlevele.

Budapest, decz. 28. (Saj. tud. táv.)
Holnap kihirdetik az összes templomok-ban V a s z a r y pásztorlevelét.

A szőlők felujtása.

Budapest, decz. 28. (Saj. tud. táv.)
Illetékes helyről nyert értesülés szerint a filloxera által elpusztított szőlők felujtá-sáról szóló törvényjavaslat elkészült s D a r á n y i már legközelebb a képv. ház elé terjeszti. A javaslat intézkedései részben közvetlenek (vesszők és oltványok tömeges termelésének biztosítása, munká-sok tömeges kiképzése, a kísérleti ügy szervezése) részben közvetettek (olcsó kölcsön biztosítása a kamatok adómentes-ségével és bélyegilleték mentességgel stb.) A kormány már feltételeken szerződött az Agrárbankkal, mint a melynek a szőlőbirtó-kosoknak adandó kölcsönök iránti ajánlata képezte az alapot az intézkedések toga-natosíthatásának biztosítására.

A Papakosza-pör.

Budapest, decz. 28. (Saj. tud. táv.)
A pör mai tárgyalása alatt az Abbasia főpinczére azt vallja, hogy Papakosza tőle tudakozódott a vaczi-utcai főtrafik körülményei után, amit ő megmagyará-zott neki. Aztán mindig husz filléresekkal fizetett. Volt társgazdája hasonlókép val-lott.

Budapest, decz. 28. (Saj. tud. táv.)
A törvényszék P a p a c o s t a t, S t a h-lió t és A f f e n d a k i s t bűnösnek mondta ki a nagytőzsdében K l e i n n a l elkövetett lopásokért s egyenkint három és fél évi fegyházra ítélte őket, félétet betudva a vizsgálati fogságban töltött időből. R i s z t i c s e t fölmentették.

A kéjlány gyilkosa.

Budapest, decz. 28. (Saj. tud. táv.)
F i g á s K á z m é r t, a ki egy G r e n e d i c s Augustza nevű kéjlányt megölt, s a kit a törvényszék kötélfalálra ítélte, a királyi tábla emberölés bűneért életfogytiglani börtönre ítélte.

Forrongó község.

Nagypél, nov. 28. (Saj. tud. távirata.)
A község forrong, mert L á z á r vizsgáló bíró a község tekintélyes birtokosait és lelkészét a jegyzői lakba történt belövés miatt elfogatta. A vizsgálóbíró föl jelen-tették.

Diplomaták értekezlete.

Bécs, december 28. (Saj. tud. táv.) H o-h e n l o h e német kancellár ma két óra hosszat értekezett G o l u c h o v s z k y v a l.

Uj miniszter.

Bécs, december 28. (Saj. tud. táv.)
G u t t e n b e r g lovag tábornok kinevezése az ujjonnan szervezendő vasuti miniszterium élére közvetlenül küszöbön áll.

A tirolai tartománygyűlés.

Bécs, december 28. (Saj. tud. táv.)
Az olasz képviselők távol fognak maradni a tirolai tartománygyűléstől, mert a kor-mány nem terjesztette a tartománygyűlés elé a Trentinóra vonatkozólag kívánt auto-nómiát.

Tüntetés Thun ellen.

Prága, december 28. (Saj. tud. táv.)
T h u n helytartót a tartománygyűlésen az ifjú csehek lehurrogatták s utóbb ki-mentek a tereméből.

Elhunyt tábornok.

Prága, decz. 28. (Saj. tud. táv.)
N o s t i t z Herman gróf, nyugalmazott

lovassági tábornok, a Mária Terézia rend lovagja és a 13-ik ulánuszred tulajdonosa ma éjjel 84 éves korában meghalt.

Lukacsü ünnepeltetése.

Bukarest, decz. 28. (Saj. tud. táv.) Az összes hivatalos körök teljesen távol fognak maradni a Lukácsü magyar-román agitátor tiszteletére rendezendő ünnepségektől.

Sándor herczeg betegsége.

Berlin, decz. 28. (Saj. tud. távirata.) Sándor porosz herczeg, a porosz királyi ház legidősebb tagja, erős foku hurutban szenved. A herczeg magas koránál fogva a veszély nincs kizárva, hogy a betegség a 76 éves agg herczegre nézve végzetes fordulatot vehet.

Színházi pánik.

Baltimore, decz. 28. (Saj. tud. táv.) A francstreeti színházban az opera előadásánál vak tüzi lármától óriási rémület támadt. Az óriási tolongásban 40 haláleset történt.

A szultán ajándéka.

Konstantinápoly, decz. 28. (Saj. tud. táv.) A szultán értékes ajándékot küldött a czárnak a legutóbbi örmény ügyben tanúsított magatartásáért.

Orosz fogadalmi templom.

Moszkva, decz. 28. (Saj. tud. táv.) Az egyházi kormányzat megkereste a városi hatóságot, hogy egy telket engedjen át a Newsky Alexander nevére építendő fogadalmi templom céljára. A gyűjtést e templom számára, mely a konstantinápolyi Aja Szofia mintájára fog épülni, mindjárt a jobbgyság felszabadításakor megkezdtek és ennek emlékére állítják fel a templomot.

Egy nő hagyatéka.

Chicago, december 28. (Saj. tud. táv.) Egy Culver nevű kisasszony hét millió frankot hagyott a chicagói egyetemnek a tudományos irodalom előmozdítására.

Újévi ajándéku 1896.

évi veretű aranyok,

valamint

10 és 20 koronás aranyok

alulírottai kaphatók.

Hitelsorsjegy-igérvények.

Huzás január 2-án.

Főnyeremény: 150,000 forint.

Egy igérvény ára 5 forint 50 kr.

bélyeggel együtt.

Eredeti sorsjegyek a napi árfolyamon.

A magyar osztálysorsjáték huzása alkalmával kihuzott sorsjegyek általam kifizettetnek.

Wallfisch Armin,

bank- és váltóüzlete Aradon.

ALAPITTATOTT 1875-ben.

Telefon-szám 129.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Gyenge és Balog országjelentése.

Budapest, december 28.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv gyöngye volt, s az irányzat szilárd lett. Elkelt 30000 mm. 5-7 és föl krral magasabb árakon.

	mmásra	kg	frt
Tiszavidéki	400	81.	7.25
"	200	81.	7.20
"	100	80.	7.—
"	200	79.	7.—
Pestvidéki	2400	80.	7.20
"	8000	79.	7.20
"	1000	79.	7.20
Fehérmegyei	1800	77.	6.97 1/2
Bácskai	1500	77.	7.05
"	1800	77.	7.—
"	2600	77.	7.—
Baktársa	5300	80.	7.15
"	2000	77.	7.—
Oláhországi	400	78.	6.12 1/2
"	700	78.	5.90
"	1500	77.	5.85
"	200	76.	5.80
Zab	100		6.40
"	100		6.20
"	200		6.10
"	200		5.95

Határidőüzlet: Amerikából ma magasabb árfolyamokat jelentettek, s nálunk is szilárdan indult az üzlet buzában és tengeriben s kedvező vételkedv mellett úgy is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Ossi buza	6.95—6.96
Buza május—júniusra	7.20—7.22
Tavaszi rozs	6.18—6.15
Ossi rozs	6.26—6.28
Tengeri május—júniusra	4.49—4.50
Tengeri július—augusztusra	5.93—5.94
Tavaszi zab	6.11—6.12
Ossi zab	5.80—5.90
Répe	10.65—10.75

Külföld: New-York búzára 1/2 tengerire 1/2 magasabb. Chicago búzára 1/2—1/2 tengerire 1/2—1/4 magasabb. Páris London és Liverpool csendes.

Értéktőzsde: Szilárd árfolyamokon indult az értéktőzsde gyenge üzletmenet mellett zárlatig nem is változtak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	856.—
Magyar hitelrészvény	890.—
Osztrák államvasút	948.—
Bima-Murányi	238.50
Lombard	98.60

= Hausse a tőzsdén. Az ünnepek alatt megnyugodtak a kedélyek, sőt úgy látszik, bizalmat is merítettek a jobb jövő iránt, mert már az ünnep utáni tőzsdénap a legkedvezőbb auspiciumokkal indult meg. Hausse az egész vonalon és pedig oly intenzív hausse, melyet még egy héttel ezelőtt alig mert volna elképzelni a megriadt börzianer-képzelet. Nagyban hozzájárult e fordulathoz az ultimó-prolongáció sima és csendes lefolyása, de még inkább a magánkörökből kiindult erőteljes vételkedv, mely rohamosan szöktette fel az árfolyamokat. A kedv és bizalom visszatért a spekuláló körökbe s mivel Berlin és Bécs szintén kedvező hangulatot jelentettek, élénk forgalom mellett egyre fokozódó szilárdulás volt tapasztalható.

= Budapest-kőbányai szertéskereskedelmi esarnok. 1895. évi december 27-én. Hírtörténeti árak: 1. Magyar első rendű 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron feldűl sulyban) 49.—50. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) —.— krig. Fialat nehéz (páronként 320 kg-ron feldűl sulyban) 54.—55. krig. Fialat közép (páronként 261—320 krig sulyban) 51.—53. krig. Fialat könnyű (páronként 260 krig. terjedő sulyban) —.— krig. II. Magyar első rendű: Nehéz (páronként 280 kg-ron feldűl sulyban) 47.—48. krig. — Közép (páronként 220—230 krig. sulyban) 44.—46. krig. — Könnyű (páronként 220 krig. terjedő sulyban) 45.—46. krig. Szerb első rendű: Nehéz (páronként 260 kg-ron feldűl sulyban) 49.—50. krig. Közép (páronként 220—260 krig. sulyban) 48.—47. krig. — Könnyű (páronként 220 krig. terjedő sulyban) 45.—46. krig. — Szerb első rendű: 1895. decz. hó 24-én volt készlet 19277 darab. 1895. december hó 28-án felhajtva: 259 darab. 1895. december 26-án elszállított 149 db. 1895. december 27-én maradt készletben 19873

darab. A hírtörténeti árszámítását: Nehéz magyar áru keresett.

Szerkesztő.

— December 28. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 51 forint — krajczár, kicsinyben 51 forint 50 krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, december 28. d. u. ó. á.

Buza bányási új	6.75—7.20
Buza tiszavidéki	6.80—7.25
Buza pestvidéki	6.75—7.20
Buza fehérmegyei	6.75—7.20
Buza bácskai	6.85—7.30
Roze új, elsőrendű	6.20—6.25
Roze új, másodrendű	6.10—6.15
Arpa takarmány	4.90—5.10
Arpa égetni való	5.40—6.20
Arpa sörfőzdéi	6.40—7.50
Zab	6.—6.35
Tengeri bányási	—
Tengeri másodmő	4.—4.15
Káposzta-répeze bányási	—
Kóles	5.85—5.70
Buza március—április	7.23—7.25
Buza szeptember—október	6.98—6.99
Buza május—június	—
Roze szeptember—október	6.27—6.29
Tengeri május—június	4.45—4.51
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab március—április	6.11—6.13
Zab szeptember—október	—
Káposzta-répeze augusztus—szeptember 1894	10.65—10.75

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. Farkas. (Arad). Ön annyi elhatározással bucsuztatja el az 1895. évet, hogy szinte kétségbeesett. Verse csak melodramatikus zenekísérettel volna élvezhető.

Cordella. (Kisjenő). Nem lehet rámondani, hogy igen, de azért foglalkozni a kérdéssel nem hálátlan. Ön azt mondja, hogy ott kezdődik az ellenségeskedés, ahol az őszinteség végződik. Minek ennyire szépíteni a változathatóságát, mely — sajnos — a mai modern korszakban lépten nyomon tapasztalható. Az ön aforizmája nem igazabb így: „A barátság ott végződik, ahol az őszinteség kezdődik.” Gondolkozzék csak felte.

N-g. (Beál). A Fidsi szigeteken szerkesztőségünk egy tagja sem nyaralt még, ellenben Világoson és Magyarán mindegyik belső emberünk. Mindazonáltal bő felvilágosítással szolgálhatunk a Fidsi-szigetéről is. Addig is tessék bármely földrajzi kézikönyvet figyelmesen végigolvasni.

Reménytelen. (Arad). A csalódás fáj, de oktat, s megtanít kétszédnünk még abban is, akiben sohase bízunk. Vigasztalódjék.

Aradvárosi

színház.

Evadberlet
92. szám.

Evadberlet
92. szám.

Vasárnap, 1895. december 29-én

D. u. 8 1/2 órakor, félárakkal:

Szöki a direkció.

En-kes franczia bohózat 3 felvonásban. Írták: Beaumont G. Fordította: Rajkay István.

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este. bérletfolyamban:

A BANYAMESTER.

Operette 3 felvonásban. Írták: West és Held. Zenejét szerlette: Zeller Károly. Fordította: Mátyás József.

Kezdeté 7 órakor.

KIS LOTTO.

Bécsi:

7, 2, 20, 75, 27.

Temesvári:

34, 11, 13, 10, 64.

Felölös szerkesztő: Vass G. Z.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára
és művegytani laboratoriuma
Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánkozik minden bárhol és bárki által hirdett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s később tartózkodó megbízható határu szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek ható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az 3 világrészben el van törjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr. Hager javított receptje szerint, legmegbízhatóbb szedőhideglelés ellen felöltötték számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian Biztos hatású és ártalmatlan szerekből összeállított hajfestőszer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje. Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 kr.
A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó szeptik, pattanások és májfoltok elűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépítő hatásában minden más szert felülmúl. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor. Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pincéjéből. Ára 1 üvegnek 8 és 10 frt.

Ménési aszúbor. Egy 35 centli üveg 1 frt 50 krajczár.

Chinabor. 2% Chinatartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor. 2% Chinin és vasoxýtartalommal. Egy 30 centli üveg 1 frt.

Pepsinbor. 2.5% tartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengali tüzek. Füst és szag nélkül, vörös és sárga színben. Egy kis 2 frt.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertya-égő, 1 db 60 kr. 12 perces égő, 1 db 1 frt 10 kr. 24 perces égő, 1 db. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszinben) 1 adag 1/4 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsam. Megfagyott kezet vagy labát 3-4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenfélétől eredt rheuma és osztozsfájdalmak ellen igen híres és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely minden féle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Mindezen gyógyszerek — a pakolási osekély költségek hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek. Ugyancsak ezen gyógyszertárban minden vegyiasszáltra gázásunk elfogadjatnak és lelkiismeretesen teljesítetnek.

XIII. évfolyam.

Ügyvédek Lapja.

Szerkeszti: dr. Wolf Vilmos, ügyvéd.

A legújabb szám tartalma:

Előfizetési felhívás — Központi járásbírószág Budapestén. — A saját dolgán való jelzőlogjog. Irta: dr. Imling Konrád kir. curiai bíró. — Adalék a vétkes bukás kérdéséhez. Irta: dr. Heil Fausztin budapesti kir. ítélőtáblai bíró. — Az állított tény valótlansága rágalmozás esetén. Irta: dr. Tarna János budapesti kir. ítélőtáblai bíró. — Az utóörökösnevezés hatályának megszűnése. Irta: dr. Kern Tivadar budapesti ügyvéd. — Az első elvi határozat házassági perben. Irta: Tóth Gáspár budapesti ügyvéd. — Nyilvánosság a reformálandó katonai bünpörben. Irta: dr. Szilágyi Arthur Károly budapesti ügyvéd. — A vizsgálati fogság. Irta: Gálffy Lajos budapesti kir. törvényszéki aljegyző. — Az ügyvédi kar a milleniumi kiállításon. — Vegyes. — Csődnaptár. — Hirdetések. — Tárca. Testi büntetések a Debreczen városi régi jogban. Irta: Széll Farkas debreczeni kir. ítélőtáblai tanácselnök.

Melléklet Jogesetek. — Köztörvényi ügyek. — Kereskedelmi váltó- és csődügyek. — Bünyügyek. — Az új sommás eljárás a gyakorlatban.

Előfizetési ár:

Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 „ — „
Negyedévre	1 „ 50 „

Az előfizetések Budapestre az

„Ügyvédek Lapja“ kiadóhivatalába
(Teréz-körút 22. sz.)

küldendők.

Videki előfizetők számára a felső bíróságok vagy hatóságoknál levő ügyeikről levelező-lapon díjmentes értesítést ad a kiadóhivatal.

1296

24948/1895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak 95.001/05. sz. leirata alapján értesítjük a város közönségét, hogy az osztrak értékű 20 kros ezüst váltópénz, úgy szinte a négykrajczáros rézváltópénz az állami pénztáraknak és hivata-

laknál már csak a folyó évi december 31-ig fogadtatik el és hogy december 31-ike után ezen pénznemek sem fizetés gyanánt sem anyagértékük megtérítése mellett az állami pénztárban többé elnem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

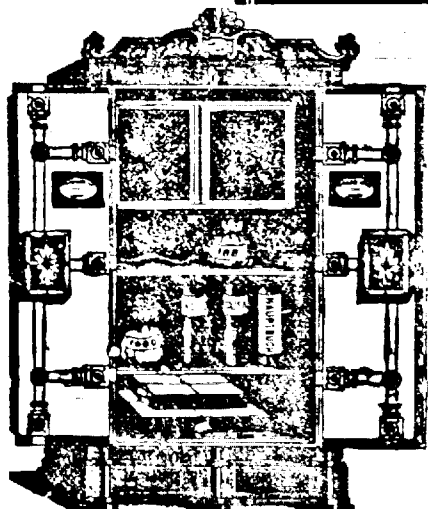
Arad 1895. november 16.

A városi tanács

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

A cs. kir. contr. és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói

tűz és betörés ellen biztos kis közű és nagy

pénzszekrények

gyári raktára.

Köszögek számára kivételesen 25% engedmény.

Azonkívül ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai
H O W E,
karikahajó
WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek
családok, szabók és cipészek részére.

Mindenemű varrógépek javítása s eszközölteték.

Varrógépekhez szükséges tartalék.

581

Védjegy. Védjegy.

Mária-czelli

Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nékülözhetetlen és átfőlősen ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, fellujtság, savanyú, felbőgös, hasmenés, gyomorgöcs, teletelges, nyálkakiválasztás, sárgaság, hányás és hányás, gyomorgöcs szűkülés.

Hathatós gyogyószert bizonyult tejfájásnál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és námor-rhoidák.

Említett bajoknál a **Mária-czelli gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerész Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A Mária-czelli gyomorcseppek valódián kaphatók.

Aradon: **Ring Lajos, Kiss István, Schaffer és Földes Kelemen** urak gyógyszerészek.

Bettyinban: **Tomcsányi L.** ur gyógyszerésze.

Körösbányán: **Schisegl Károly** ur gyógyszerésze.

Új Szt.-Annan: **Felátár Ad. és Vargassy János** urak gyógyszerészek. 1211

25289/1895.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügy-miniszteriumnak 55863/1894. számú intézkedése nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy az osztr. ért. egy forintos államjegyek a magánforgalomban csak 1895 évi december hó 31-ig fogadtatnak el; az állami pénztárak és hivatalok ezen állami jegyeket pedig csak 1896. évi június hó 30-ig fogadhatják el. Az 1896 évi július hó 1-től 1899 évi december hó 31-ig az osztr. ért. egy forintos államjegyeket már csak a váltópénztári teendőkkel megbízott állami pénztárak valamint a cs. és kir. közös központi pénztár Bécsben fogadják el átváltás végett, s hogy az említett államjegyek 1899 évi december hó 31-ike után többé sem váltatnak.

A városi tanács.

23507/1895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmívelésügyi miniszteriumnak 81765/95. sz. a. kelt rendelete alapján közhírré tesszük, hogy a salzburgi cs. f. tartományi kormány f. évi október hó 17-én 11951. sz. a. kelt hirdetményeivel szavasmarháknak, juhoknak és kecskéknak Magyarország egész területéről Salzburgba való bevitelét a ragados száj és körömfájás behurczolásának veszélye miatt megtiltotta.

A vasuton eszközendő közvetlen átvitel azonban továbbra is megvan engedve.

A magyarországi sertések bevitelének tekintetében 44706 számú illetve az ennek potlására kiadott rendeletek irányadók.

Aradon, 1895. évi október hó 30.

A városi tanács.

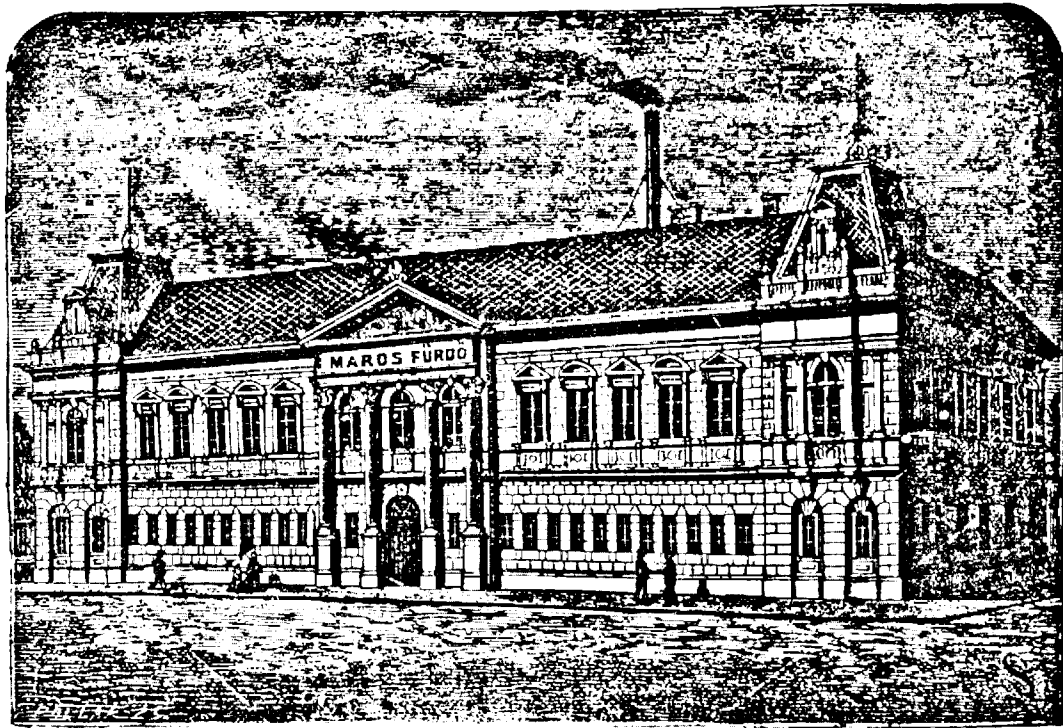
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, szibbá-dásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vörünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja „**fürdés.**“

A fürdő kiválólag a gőzfürdővel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle ki-fejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadítsassék azáltal egészségünk biztosítottatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehessünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

fürdői díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg ételek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltatnak. Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vízgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr	Egy személy-jegy	— frt 50 kr
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr
Egy ács-jegy	— frt 40 kr.	Vas és móor-fürdő.	
Uszítás-tartás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr
Idényjeggyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr
Uszoda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	7 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 50 kr.	1 törölköző	8 kr.
80 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.	Pénztárnítás nyáron reggeli 6 órakor. télen reggeli 7 órakor.	
Masszázs egy személy	— frt 70 kr.		

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemelatban napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület em aleti részében, több utcái, parkettával kipedelt szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.

A házban van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.

80 — x

A m. kir. államvasutak bpest jobbpárti üzletv. 45541/95. sz.

Pályázati hirdetmény.

A Budapest keleti pálya udvaron levő gázgyárunkban a gáz előállítására felhasznált gázolajból a jövő évben körülbelül 40000 kg szénkőneget Kohlenwasserstoff 18000 kg szénhidrogént gázolaj kátrány 80000 kg közönséges gázolaj kátrányt nyerünk vissza, illetőleg termelünk, melyet eladni szándékozunk.

Felhívunk tehát a venni szándékozókat, hogy ebbeli ajánlatukat 50 kros bélyeggel ellátva következő cím irattal „Ajánlat 45541/93 szám. hoz a m. kir. államvasutak jobbpárti üzletvezetőség (d) nyugbeszerzési osztályhoz Bpest X kerület külső kerepesi út 2-ik házszám I emelet f. 6 december hó 31 déli 12 óráig benyújtásuk.

Figyelmeztetnek vevők, hogy fenti anyagok az időnkénti felhívásunkra és a vételárnak előzetes befizetése mellett bérmentve fenti gázgyárban veendő át és pedig a szénkőneget csakis vashordókban, miért is a nyertes vevő ezen vashordókból ott meg felelő számú üres vashordókat készletben tartani köteles.

Bánatpénzképen az ajánlott értéknek 5%, ra kiegészítendő.

Egyebekben az ócska anyagok eladására fennálló 129381/89 sz. általános feltételek irányadók, melyek igazgatóságunk nyomtatványtárában (Andrássy út 75 sz) 25 krért megvehető vagy az elküldési költségek beküldése mellett elküldetnek.

Az üzletvezetőség.

2856/1895.

Pályázati hirdetmény.

Az Arad szab. kir. város közönségének kezelése s intézése alatt álló Hertschka Mór ösztöndíj alapítvány-nak két helye üresedésbe jöven, azokra ezennel pályázatot nyitattik.

Pályázhatnak az aradi főreáliskola s az aradi polgári fiúiskola azon növendékei, akik a tantárgyak feléből a legjobb, a másik feléből pedig a legjobb után következő osztályzatot nyertek s szegénységüket igazolják; az árva tanulók előnyben részesülnek.

A pályázati kérvények hozzám 1896. évi január hó 10-ig nyújtandók be.

Arad, 1895. évi december 24-én.

Salacz,
kir. tanácsos, polgármester.

2519/1895. szám.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város polgármestere közöli, hogy az izraelita nőegylet által a seabadságtéri 12. számú »Vaskapu« név alatt ismert házban berendezett

népkönyhában

szegénysorsu felnőttek és tanulók minden napra 10 krért ebédet kapnak.

Arad, 1895. évi december 9-én.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester

Végzés.

A város területén ujabbán egy kutya kóborolt, mely egy embert harapott meg, a gyeptérre szállítván, rajta még élő állapotban a veszettség kor állapotát meg, e miatt is az 1888. évi VII. t. cz. 68 §-a s a 40000/888 sz. a. magas rendelet 188 §-2 alapján 13230/kh sz. a. kiadott s 13835/kh. sz. a. meghosszabított szájkosarazási rendeletet 1896. évi január hó 10-ig terjedő 40 napra meghosszabítom.

Erről a város közönségét tudomásvétel és alkalmazkodásul azal értesitem, hogy a kített idő alatt száj kosár nélkül járó kutyák elfogatni és a gyeptéren megsemmisíteni fognak, míg a tulajdonos a hivatkozott törvény 154 §. i) pontja alapján büntetett fog.

Sarlot,
főkapitány.

Kitüntetve!**Fenáll 1879. óta.****A legszebb, legillőbb és legelmezőbb****!!ÜNNEPI AJÁNDÉK!!**

egy életnagyságu családi arczkép, mely hozzánk küldött bármily fénykép után elkészítetik. Meglepetésnek, ajándéknak és örök emlékeknek annál is inkább alkalmas, miután egy ily arczkép nem csak pillanatra, hanem örök időkre értékkel bír, illő szobadísz és a legalkalmasabb nász-, névnapi, születésnapi, vagy bármily más alkalmi és ünnepi ajándék. A legszebb és örök emlék kedves halottainkról.

A fényképet mindenki sértetlenül visszakapja.

Hű hasonlatosságért kezeskedünk.

Egy életnagyságu krétarajz csak 3 frt. (Vászonra olajfestmény arc képek finom festéssel legmérsékeltébb árban.) — Szállítási határidő 10—14 napig. — Arjegyzékek kivanatra ingyen és bérmentve.

BODASCHER SIEGFRIED kitüntetett arczképfestészeti műterme

Bécs, II., Praterstrasse 61. szám.

Száz és száz elismerőlevel botekintésre bárkinek rendelkezésére áll. Ezen több száz levélből legyen itt csak egynehány felemlítve és pedig:

Az önnél rendelt olajfestmény arczképpel nagyon meg vagyok elégedve. Kaposvár, 1899. febr. 6. Tallán Béla Somogy. főispánja. (Most B.-Gyulán.)	A szállított arczképpel nagyon meg vagyok elégedve. Zala-Egerszeg, 1895. évi június 27-én. Gózonny László megyei főjegyző.	A nekem szállított arczképpel teljes elismerésem nyilvánítom. Podolin. Dr. Csáky Károly körorvos.	Összente köszönetem a nekem szállított nagyszerű kivitelű arczképért. Nagy-Kanizsa, 1893. évi június hó 17. Bátori Lajos a „Zalai Közlöny” szerkesztője.	Az arczképpel meg vagyok elégedve s tovább fogom ajánlani. Zágráb, 1894. évi február hó 3-án. Bartussek Iván Jellacic-tér 1.	A hozzám szállított szülőim arczképeivel nagyon meg vagyok elégedve. Temesvár, 1894. évi február hó 3-án. Braun Herman cs. és kir. katonai élelmezési tiszt.
Az arczképpel meg vagyok elégedve, legjobban ajánlhatom. Bárany Gyula tanár, Csurgó, Somogy. zye.	Az önnél megrendelt arczkép megelégedésemre elkészített. Zágráb, 1890. évi július hó 31-én. Brodjevin Lajos bornagykereskedő Ilica 28.	A nekem szállított arczképek kitűnően vannak elkészítve. Petényi Ottó Magy. áll. vasutak vezérigazgatóság iroda-főnöke Budapest.	Arczképeink jó kivitelűek elismerésem és köszönetem. Nyitra, 1892. évi december hó 2-án. Csizsinszky Ágost. állami ügyész.	Az arczképet megkaptam. Általános tetszésben részesült. Székely József mérnök, Szamos-Ujvár.	Szüleim arczképe, úgy a hasonlatosság tekintetében, valamint a kivitelben nagyszerűek. Tovább is fogom ajánlani. Horvátkereszt, 1894. évi december hó 22-én. Breyer Markó.
A fénykép után készített életnagyságu olajfestmény arczképek kitűnők. Horvátkereszt, 1895. I/5. Zloch Károly, káplán.	Az arczképeket megkaptam és teljes megelégedésemre nyilvánítom. Legközelebb küldök újra egy fényképet, mely után ép oly képet kérek készíteni. Versecz, 1898. febr. 6. Bauer P. János vaskereskedő.	Az életnagyságu arczkép, melyet egy kis fénykép után készítet, jó és szép kivitelénél fogva nagy örömet szerzett. N.-Szeben, 1891. szept. 10. Schwabe Hermann ékszerész.	Fénykép után készített életnagyságu arczkép kitűnően van elkészítve. Nem fogom elmulasztani Önt tovább ajánlani. Beszterce, 1892. évi augusztus 15-én. Dr. Ziegler G. városi orvos.	Boldogult férjem, valamint saját életnagyságu arczképem, melyet ön egy kis fénykép után készített, nagyon szépen sikerült. Pozsony, 1895. ápr. 18. Heismann Teréz főherceg Erigyesnél 20.	A nekem szállított arczképpel nagyon meg vagyok elégedve és szívesen tovább fogom ajánlani. Hellwig Gyula Kolosvár.

Nálam sem ügynök, sem utazó nincs! Mindenki, ki jó és szolid kiszolgálást kíván, forduljon közvetlenül a már 1879. óta Bécsben fennálló kitüntetésben részesült műtermemhez. A fenti elismerő levelek elége bizonyítják czégem megbízhatóságát. Minden megbízás a megbízó teljes megelégedésére a legnagyobb figyelemmel és pontossággal eszközöltetik, ami saját érdekemben is van, mert ezáltal a legszelebb körben tovább leszek ajánlva.

A világ legjobb fénymáza!
FERNOLENDT-féle
fénymáz.

Cs. kir. szab.
gyára
alakult 1832-ben.
Bécs.

Ki labbelieit sötét
feketén, fényesen és
tartósan akarja meg-
őrizni, az csak

**Fernolendt-
fénymázat**
vegyen.

Mindenütt kapható.

Főraktár: Wechsler József urnál.

A sok értéknélküli hamisítások miatt tessék
nevetet

St. Fernolendt
megjegyezni.

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönség-
nek ezennel tudtul adni, hogy

1896. évi január hó 8-án

délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány
hivatal egy tisztviselője jelenlétében
üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12.
sz. azon

1895. évi október hóban esedékes

zalogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem
váltattak, sem elzálogolási határidejük
meg nem hosszabbított, a legtöbbet
ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog-
nak adatni.

Weisz Dávid.

338/337—1895. k. i. b.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város törvényható-
sági területén rendszeresített I. és II.
állam anyakönyvi kerületekben az állami
anyakönyvvezetők hivatalos óráit követ-
kezőleg állapítjuk meg:

Hétköznapokon: d. e. 9-től 12 óráig.

d. u. 3-tól 5 "

Vasár- és ünnep-
napokon

d. e. 9-től 12 "

**Arad szab. kir. város
közigazgatási bizottsága.**

24662/1895.

Hirdetmény.

Annélt m. kir. földmívelésügyi ministerium-
nak 85255/94 sz. kelt rendelete alapján közhirre
teszük hogy a ragados száj és köröm fájással
nem fertőzött magyar ország törvényhatóságok-
ból származó kérődzők szabályszerű marhale-
velekkel ellátva vasuton Horvát-Szlavon ország-
ba bevihetők, bebocsátás előtt azonban állator-
vosi vizsgálat alá vétetnek.

Ily állatok a mennyiben nem azonnali le-
vágásra vétetnek be, a szabad forgalomba való
bocsátás előtt 10 napig elkülönítve és állator-
vosi felügyelet alá fognak tartatni.

Arad 1895. évi november hó-13

A városi tanács.

Nyomtatványokat

díszes és legízlesebb kiállításban igen olcsón készíti az

„Aradi nyomda részvénytársaság”

(Csanádi vasút palotájában.)

A legjobb bel- és külföldi zongorák, ugyancsak czimbalmok olcsó árak és kedvező felté-
telek mellett.

Régi zongorák ujakra becsereztetnek. — javítás és hangolás helyben és vidékre
jótállás mellett.

A „Harmonia” zeneműkiadó és első hazai zongoragyár képviselősege

KEPPICH ÉS SCHREYER

Arad, Andrassy-tér 19. sz. a bpesti gyorsajtónyomda üzlethelyiségében.

Érkeztek: A legfinomabb
dresdai, francia és Cremo-
nai hegerlő-, gordonka- és
nagybőgő-húrok.

Beethoven
Mozart
Schubert
Schumann
Chopin
Abt
Lassen
Strauss
stb. stb.

ZENEMŰ ALBUMOK

Opera-áriák,
dalok,
tánczok,
nyitányok,

salon-darabok,
vegyes-albumok stb.

mint legalkalmasabb

karácsonyi és ujévi

ajándék-ujdonság.

Szakértők által gondosan kiválogatott hegedűk, gordonkák, továbbá nagy rakár mindenemű
legfinomabb vonók állították, hangtompítók, húrterítők, kulcsok, gyanták stb.

Hangjegy-Collectiókat

választás végett ugy helyben mint vidékre szívesen rendelkezésre
bocsátunk.